

Društveno odgovorno poslovanje u bankarskom sektoru RH

Velaj, Matija

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **RRiF College of Financial Management / RRiF Visoka škola za financijski menadžment**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:198:023829>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Final Examination Papers University of Applied Sciences RRiF - Final Examination Papers and Diploma Papers](#)

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT U ZAGREBU

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STUDIJ KORPORATIVNE FINACIJE

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI RAD

**PRAKSA DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA
U BANKARSKOJ DJELATNOSTI U HRVATSKOJ**

Matija Velaj

Zagreb, 2017.

RRiF VISOKA ŠKOLA ZA FINANCIJSKI MENADŽMENT U ZAGREBU

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STUDIJ KORPORATIVNE FINACIJE

SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI RAD

**PRAKSA DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA
U BANKARSKOJ DJELATNOSTI U HRVATSKOJ**

Matija Velaj

Matični broj studenta: 028/14-R-SDS

Mentor: dr. sc. Ivor Altaras Penda, predavač

Zagreb, 2017.

NASLOV: Praksa društveno odgovornog poslovanja u bankarskoj djelatnosti u Hrvatskoj

SAŽETAK: Analiza sadržaja objava o aktivnostima društveno odgovornog poslovanja (DOP-a) na internetskim stranicama banaka u Hrvatskoj prikazala je praksu DOP-a u hrvatskom bankarskom sektoru.

U istraživanje su uključene sve banke u Hrvatskoj koje u tekućoj 2017. godini imaju dozvolu za rad Hrvatske narodne banke. Analizirane su objave o ciljanim područjima DOP-a: Aktivnosti i projekti vezani uz uključenost u lokalnu i/ili širu zajednicu, Odnos prema zaposlenicima, Briga i svijest o okolišu, Uređenje poslovanja poslovnim kodeksom i Izvještavanje o aktivnostima DOP-a, uz pretpostavku da objave o društvenim aktivnostima na internetskim stranicama banaka kvantitativno i kvalitativno odgovaraju stvarnim aktivnostima i rezultatima u domeni društvene odgovornosti.

Analiza sadržaja internetskih stranica banaka i usporedna analiza tako dobavljenih podataka ukazuje na zaključak da postoji izrazita interakcija između profitabilnosti banke i njene društvenoj angažiranosti i javne objave informacija o tome.

Istraživanje je pokazalo da tri banke (12% od svih banaka) nisu u svoje poslovanje uključile nikakve aktivnosti DOP-a, dok pet banaka (20% od svih banaka) provode praksu po svim promatranim područjima DOP-a, te se može zaključiti da kontinuirano i kvalitetno provode aktivnosti i strategiju poslovanja u društveno odgovornom segmentu, te da pružaju dodanu vrijednost zajednici u kojoj posluju. To su: Zagrebačka banka, Privredna banka, Erste banka, Hrvatska poštanska banka i OTP banka. Ostale banke, njih sedamnaest, uključile su neki od segmenata DOP-a u svoje poslovanje, ali u nedovoljnoj mjeri da bi se moglo reći da provode praksu DOP-a.

KLJUČNE RIJEČI: Društveno odgovorno poslovanje, Bankarski sektor RH, Poslovni kodeks, Nefinancijsko izvještavanje

TITLE: Corporate Social Responsibility in Banking Sector in Croatia

SUMMARY: The analysis of the activities on corporate social responsibility presented on the websites of the banks in Croatia has shown the CSR practice in the Croatian banking sector.

The research has comprised all the banks in Croatia which in 2017 had an operating certificate issued by the Croatian National Bank. The analysis included the announcements on the target areas of CSR: activities and projects regarding the inclusion in the local and/or wider community, relation to employees, environmental care and consciousness, practicing business code and reporting on CSR activities, presuming that all the website announcements on social activities of the banks correspond in terms of quality and quantity to the real activities and results in the field of corporate responsibility.

The analysis of the contents of the banks' websites and the comparative analysis of the obtained data point to the conclusion that there is a significant interaction between the bank profitability and its social engagement and the public disclosure of the corresponding information.

The research results have shown that three banks (12% of all the banks) have not included any CSR activities in their performance, whereas five banks (20% of all the banks) perform CSR activities in terms of all the observed CSR areas. Accordingly, it can be concluded that they permanently perform quality activities and the business strategy in the corporate responsibility segment and thus add value to the community within which they operate. These are the following banks: Zagrebačka banka, Privredna banka, Erste banka, Hrvatska poštanska banka and OTP banka. Other banks (17) have included some of the CSR segments in their business performance, but to an insufficient extent and thus it cannot be stated that they conduct CSR activities.

KEY WORDS: Performing corporate social responsibility, Banking sector of the Republic of Croatia, Business code, Non-financial reporting

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Struktura i sadržaj diplomskog rada	2
1.2. Definiranje cilja rada	2
1.3. Metodologija istraživanja.....	3
2. KONCEPT DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA	4
2.1. Teorijski okvir društveno odgovornog poslovanja.....	5
2.2. Nastanak i razvoj koncepta društveno odgovornog poslovanja	6
2.2.1. Tradicionalni pristup DOP-u	7
2.2.2. Suvremen pristup DOP-u.....	7
2.3. Područja društveno odgovornog poslovanja	8
2.3.1. Interna i eksterna dimenzija DOP-a.....	8
2.4. Alati i okviri za djelovanje	9
3. KVALITATIVNA ANALIZA PRAKSE DOP-a BANAKA U HRVATSKOJ	11
3.1. DOP u bankarskom sektoru Republike Hrvatske	11
3.2. Područja DOP-a obuhvaćena analizom	12
3.2.1. Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom.....	12
3.2.2. Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja).....	13
3.2.3. Odnos prema zaposlenicima.....	13
3.2.4. Svijest i briga o okolišu	13
3.2.5. Izvješćivanje o praksi DOP-a	14
3.3. Banke obuhvaćene istraživanjem.....	17
3.4. Analiza sadržaja na internetskim stranicama banaka	19
3.4.1. Zagrebačka banka	19
3.4.1.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	20
3.4.2. Privredna banka Zagreb.....	22

3.4.2.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	22
3.4.3. Erste&Steiermärkische Bank.....	26
3.4.3.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	26
3.4.4. Raiffeisen banka	28
3.4.4.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	28
3.4.5. Splitska banka.....	31
3.4.5.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	31
3.4.6. Addiko banka d.d.....	34
3.4.6.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	34
3.4.7. Hrvatska poštanska banka d.d.	35
3.4.7.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	36
3.4.8. OTP Banka d.d.	42
3.4.8.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	42
3.4.9. Sberbank d.d.	48
3.4.9.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	49
Na internetskoj stranici Banke.....	49
3.4.10. Podravska banka	50
3.4.10.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	50
3.4.11. Istarska banka d.d.	51
3.4.11.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	52
3.4.12. Štedbanka d.d.	53
3.4.12.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	53
3.4.13. Jadranska banka.....	54
3.4.13.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	54
3.4.14. Primorska banka d.d.	56
3.4.14.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	56

3.4.15. Kreditna Banka Zagreb d.d.....	57
3.4.15.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	57
3.4.16. Samoborska Banka d.d.	58
3.4.16.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	58
3.4.17. KentBank	59
3.4.17.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	59
3.4.18. Partner Banka	60
3.4.18.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	61
3.4.19. Banka Kovanica d.d.....	62
3.4.19.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	62
3.4.20. Karlovačka banka	63
3.4.20.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	63
3.4.21. Croatia banka d.d.....	64
3.4.21.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	65
3.4.22. Slatinska Banka d.d.	67
3.4.22.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	67
3.4.23. Veneto Banka	68
3.4.23.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	68
3.4.24. J&T Banka.....	69
3.4.24.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	70
3.4.25. Imex Banka d.d.....	71
3.4.25.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a.....	71
4. USPOREDNA ANALIZA PODATAKA O PRAKSI DOP-A NA INTERNETSKIM STRANICAMA BANAKA U RH.....	73
4.1. Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom	78
4.2. Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja).....	82

4.3. Odnos prema zaposlenicima.....	85
4.4. Briga o okolišu	88
4.5. Izvješćivanje o praksi DOP-a	91
5. ZAKLJUČAK.....	95
6. POPIS LITERATURE.....	99
7. POPIS GRAFIKONA, SLIKA I TABLICA	104

1. UVOD

Još prije nekoliko desetljeća Peter Ferdinand Drucker¹, “otac menadžmenta” , vizionarski je iznio tezu o poduzeću kao „instituciji društva“ , jednako kao što su to škole, bolnice, vrtići, vatrogasci itd. Smatrao je da se od poduzeća treba očekivati da svojom misijom i cjelokupnom praksom služi društvu.

Aktualna financijska i ekonomska kriza potaknula je promjene i preispitivanje stava prema modelu kapitalizma u razvijenim zemljama svijeta. Koncept društvene odgovornosti postaje nezaobilazna odrednica održivoga gospodarskog i civilizacijskog razvoja. U posljednjih dvadesetak godina rastuća literatura u području korporacijske društvene odgovornosti potvrđuje važnost ovog aspekta organizacijskoga ponašanja, ne samo kao slobodnog izbora, već i kao potencijalne obaveze korporacija u budućnosti².

Uključujući socijalnu odgovornost koja prelazi propisane zakonske zahtjeve, kompanije nastoje povećati standarde društvenog razvoja, zaštite okoliša te poštivanja ljudskih prava. Ostvaruju se nova partnerstva i proširuje postojeća suradnja unutar kompanija u smislu socijalnog dijaloga, stjecanja znanja i vještina te upravljanja promjenama. Na lokalnoj i nacionalnoj razini jača ekonomska i društvena kohezija, dok na globalnoj razini, doprinosi zaštiti okoliša i poštivanju ljudskih prava.³

Banke imaju ključnu ulogu u gospodarstvu i stoga je veoma važno pratiti njihovu angažiranost u pitanjima šireg društvenog značaja. Danas banke u Europi provode kompleksne i sveobuhvatne strategije društveno odgovornog poslovanja. U redovne poslovne aktivnosti integriraju projekte i strategije kojima aktivno promiču održivi razvitak, socijalnu solidarnost, sprječavanje i smanjivanje onečišćavanja okoliša itd. Koncept društveno odgovornog poslovanja javlja se kao sve važniji element u stjecanju

¹ Američki savjetnik, edukator i pisac rođen u Austriji (1909 .- 2005.). Smatra se utemeljiteljem modernog menadžmenta i načina upravljanja u suvremenim poslovnim korporacijama

² Kundid A. (2012). Društveno odgovorno poslovanje banaka u Republici Hrvatskoj. Ekonomska misao i praksa, XXI, (2), str. 497-528.

³ Kotler, P., Lee, N. (2009.) Društveno odgovorno poslovanje. Zagreb: MEP.

konkurentne prednosti nad drugima u bankarskoj industriji. Mnoga istraživanja pokazuju kako različite aktivnosti društvene odgovornosti imaju pozitivan efekt na atraktivnost proizvoda i evaluaciju organizacija, kako od strane potrošača, tako i od strane drugih ključnih dionika poput zaposlenika, dioničara i države.

1.1. Struktura i sadržaj diplomskog rada

Diplomski rad se sastoji od pet dijelova.

Prvi, uvodni dio definira cilj, navode se metode istraživanja, struktura i sadržaj rada.

Drugi dio diplomskog rada bavi se pojmovnim određenjem društveno odgovornog poslovanja. Daje se opća definicija, ističu se područja koja DOP obuhvaća, kratko se opisuje nastanak i razvoj ovog koncepta kroz povijest i navode alati i okviri za djelovanje.

Treći dio donosi kvalitativnu analizu sadržaja objava o praksi DOP-a u bankama u Hrvatskoj. Nakon kratke informacije o svakoj banci, njezinoj vlasničkoj strukturi i veličini, analizirati će se objavljeni podatci na internetskim stranicama banaka.

U četvrtom dijelu rada dobiveni podatci će se interpretirati i analizirati obzirom na ciljana područja DOP-a uključena u analizu.

U zaključku se iznosi kratki osvrt na cjelokupan rad, provedeno istraživanje i dobivene rezultate.

1.2. Definiranje cilja rada

Cilj ovog diplomskog rada jest predstaviti praksu društveno odgovornog poslovanja banaka u Hrvatskoj kroz analizu sadržaja objava o društveno odgovornom djelovanju na njihovim internetskim stranicama. Pri tome se polazi od pretpostavke da objave o društvenim aktivnostima na internetskim stranicama banaka kvantitativno i kvalitativno odgovaraju stvarnim aktivnostima i rezultatima u domeni društvene odgovornosti.

1.3. Metodologija istraživanja

Temeljne metode istraživanja u ovom diplomskom radu jesu:

- kompilacija na temelju proučavanja postojeće literature o temi rada,
- primarno prikupljanje podataka putem pretraživanja internetskih stranica banaka,
- kvalitativna analiza razine i sadržaja internetskih objava informacija o DOP-u na
- internetskim stranicama bankama u Hrvatskoj,
- usporedna analiza svih prikupljenih podataka zbog donošenja relevantnih zaključaka.

Metoda analize sadržaja koristi se u istraživanjima tekstualnog ili vizualnog materijala i jedna je od najpopularnijih istraživačkih metoda u društvenim znanostima, čiji su ciljevi dati odgovore na pitanja o osobinama autora, osobinama sadržaja i osobinama publike. To je istraživačka metoda koja kroz praćenje i analizu objava pokazuje pažnju koju je dobio pojedinac, organizacija ili neka ključna društvena tema. Kako je danas internet jedan od najvažnijih izvora informacija, analiza sadržaja internetskih stranica postala je uobičajena praksa u empirijskim istraživanjima. Kundid A. u svom članku navodi da „*ovu pojavu O'Sullivan i O'Dwyer argumentiraju time da strategija izgradnje, održavanja ili ponovnog pridobivanja legitimnosti može biti uspješna jedino ako sadržava određene elemente javne objave informacija*“⁴.

U istraživanje su uključene sve banke u Hrvatskoj koje u tekućoj 2017. godini imaju dozvolu za rad Hrvatske narodne banke, što iznosi dvadeset i pet banaka. Pretraživanje i prikupljanje objavljenih sadržaja o aktivnostima DOP-a na internetskim stranicama banaka izvršeno je tijekom mjeseca travnja do srpnja 2017. godine a podatci iz izvješća banaka dobavljeni su iz posljednje objavljenih javno dostupnih izvješća.

⁴ Kundid A. (2012). Društveno odgovorno poslovanje banaka u Republici Hrvatskoj. *Ekonomski misao i praksa*, XXI, (2), str. 508

2. KONCEPT DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA

Primarni zadatak svakog trgovačkog društva, bila to velika korporacija ili malo ili srednje poduzeće jest stvaranje dobiti članovima ili dioničarima društva, no u današnje vrijeme jednako je važno i kako se taj cilj ostvaruje. Društvena i moralna odgovornost premašuju okvire pukog ostvarivanja profita. Traže se nova rješenja i inovativni poslovni modeli, ali i novi leaderski pristupi.

Moderne kompanije diljem svijeta promoviraju strategiju društvene odgovornosti kao odgovor na različite ekonomske i društvene pritiske. Te kompanije žele poslati poruku svojim dionicima - zaposlenicima, dioničarima, investitorima, potrošačima, javnom sektoru i društvenim zajednicama da se prema njima odnose etički i odgovorno, odnosno na društveno prihvatljiv način i ističu to u svojim izjavama o misiji i viziji.

Praksa DOP-a se odnosi na cjelokupnu sferu utjecaja i raspon djelovanja neke tvrtke, kao i na odnose koje ono pri tome uspostavlja: što proizvodi, kako kupuje i prodaje, pridržava li se zakona, na koji način zapošljava, osposobljava i utječe na razvoj ljudskih resursa, koliko ulaže u lokalnu zajednicu i poštovanje ljudskih i radnih prava, na koji način doprinosi očuvanju životne sredine.

Za društveno odgovorno poslovanje tvrtki je presudno da ono postane dio strateškog usmjerenja tvrtke, jer tek kada DOP postane ishodište poslovnih strategija i planova menadžmenta, tek onda ga i zaposlenici mogu prihvatiti i razumjeti te ugraditi u svakodnevno obavljanje posla.

Biti društveno odgovoran ne znači samo ispunjavati zakonske obaveze, već i preko toga, investirati u ljudski kapital, okoliš i odnose sa dionicima. Investiranje u tehnologije koje nisu opasne po okoliš može doprinijeti kompetitivnosti poduzeća. U socijalnoj sferi, ulaganje u edukaciju, radne uvjete te usvajanje dobrih odnosa sa zaposlenicima također može doprinijeti produktivnosti. S druge strane, u zemljama u kojima uopće ne postoje propisi, takva praksa može dovesti do usvajanja zakonskog okvira za socijalno odgovornu praksu.

2.1. Teorijski okvir društveno odgovornog poslovanja

Postoji više definicija društvene odgovornosti i društveno odgovornog poslovanja.

Europska komisija u svojim Smjernicama za politiku društvene odgovornosti kompanija (EC White Paper on Corporate Social Responsibility)⁵ društvenu odgovornost definira kao "*koncept prema kojem poduzeće na dobrovoljnom principu integrira brigu o društvenim pitanjima i zaštiti okoliša u svoje poslovne aktivnosti i odnose s dionicima (vlasnicima, dioničarima, zaposlenicima, potrošačima, dobavljačima, vladom, medijima i širom javnošću*".

World Business Council for Sustainable Development (WBCSD) koncept društvene odgovornosti poduzetnika opisuje kao "*opredijeljenost gospodarstva da pridonosi održivom gospodarskom razvoju, radeći sa zaposlenicima, njihovim obiteljima, lokalnom zajednicom i cjelokupnim društvom na unapređenju kvalitete života*".⁶

International Business Leaders Forum (IBLF) smatra da je društvena odgovornost "*promicanje odgovorne prakse u gospodarstvu koja gospodarstvu i društvu koristi te olakšava ostvarenje društvenog, gospodarskog, ekološki održivog razvoja maksimirajući pozitivan utjecaj gospodarstva na društvo, uz istovremeno svođenje negativnih učinaka na minimum*".⁷

Društveno odgovorno poslovanje (DOP) je koncept u kojem kompanije integriraju brigu o društvu i okolišu u svoje poslovanje te u odnose sa svojim dionicima, sve na dragovoljnoj bazi.⁸ U ovoj definiciji najvažniji element je *dragovoljnost*, odnosno odluka nekog trgovačkog društva da u svojoj poslovnoj praksi nadilazi isključivo

⁵ Dostupno na: http://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en

⁶ WBCSD. URL: www.wbcsd.org.

⁷ IBLF Global. URL: www.iblfglobal.org.

⁸ Pavić-Rogošić, L. (2010). Održivi razvoj. Odraz.hr. Dostupno na: www.odraz.hr/media/21831/odrzivi_razvoj.pdf.

ekonomske interese. Odluka treba biti integrirana u društvo i obvezujuća, prvenstveno za menadžment.

Dakle, može se reći da je društveno odgovorno poslovanje svaka društveno pozitivna aktivnost tvrtke koja nije obvezujuća zakonom ili nekom drugom vanjskom silom, a koja ostvaruje ili premašuje etička, pravna i komercijalna očekivanja društva.

Uspješna tvrtka je ona koja ujednačeno vodi računa o svom ekonomskom, društvenom i okolišnom utjecaju (trobilančni pristup), a DOP predstavlja model i način upravljanja u kojem se profit ostvaruje na društveno odgovoran način. Društveno odgovorno poslovanje već odavno je prestalo biti pitanje korporativne filantropije.

2.2. Nastanak i razvoj koncepta društveno odgovornog poslovanja

Koncept društveno odgovornog poslovanja razvijao se postepeno kroz povijest dobivajući na važnosti sve do danas, kada postaje gotovo obveznim elementom u poslovanju svakog trgovačkog društva. Korijeni ideje o društvenoj odgovornosti sežu od 18. stoljeća i početka industrijske revolucije u Europi, no sve do početka XX. stoljeća cilj poslovanja bio je maksimalan profit te su sve odluke vodile ostvarivanju ovako postavljenom cilju. Od 30-tih godina XX. stoljeća (razdoblje velike ekonomske krize) menadžeri su počeli vodili brigu o zaposlenima, potrošačima i društvu sve dok su se štitili interesi vlasnika.

Razdoblje aktivizma u 60-tim i 70-tim godinama XX. stoljeća u kojem se postavljaju pitanja rasne i rodne jednakosti prilikom zapošljavanja, sigurnost i zdravlje na radnom mjestu i razvija svijest o potrebi zaštiti okoliša moglo bi se smatrati začetkom koncepta DPO-a kakvog danas poznajemo. Javnost je potaknuta na kritičko preispitivanje poslovnih običaja, traženje obveze uvođenja kvalitetnijih i humanijih poslovnih procesa a zatim i stavljanja tih obveza u zakonske okvire.

Krajem XX. stoljeća pojavljuje se društvena osjetljivost. Menadžeri moraju biti sposobni razviti procese odlučivanja prilikom kojih se anticipiraju reakcije okruženja i uvažavaju socijalne i društvene vrijednosti.

2.2.1. Tradicionalni pristup DOP-u

Na samom početku uvođenja koncepta društveno odgovornog poslovanja bio je vidljiv određeni pritisak da „treba činiti nešto dobro kako bi se ostavio dobar dojam“. DOP-e se uglavnom orijentiralo na donacije i odluke u svezi s društvenim problema čije bi rješavanje pozitivno odjeknulo u javnosti. Iz ukupnog godišnjeg budžeta izdvajala su se sredstva namijenjena uglavnom donacijama, a zatim su se podnosila izvješća o realiziranom. Jedan od najvažnijih ciljeva bilo je dodijeliti financijska sredstva što većem broju organizacija ili projekata kako bi se zadovoljile najzastupljenije skupine i osigurao najveći publicitet, što je bilo relativno lako izvedivo obzirom da su obveze najčešće bile kratkoročne. Marketinški je bilo izuzetno važno izbjeći direktnu vezu proizvoda tvrtke sa akcijama u sferi DOP-a, kako se angažman ne bi protumačio kao puko reklamiranje. Također, izbjegavalo se otvoreno iznošenje stavova o kontroverznim problemima društva, odnosno pomaganje i sponzoriranje organizacija poput Udruge borbe protiv AIDS-a i sl. Na odluke koje organizacije i projekte treba podržati više su utjecale sklonosti i želje menadžmenta nego stvarna potreba podržavanja strateških poslovnih ciljeva i zadataka.

Kod pokretanja i provođenja inicijativa, temeljno pravilo bilo je pokazati javnosti da se čini nešto dobro, ali nije bilo strateških odluka u tom cilju. Donatorski programi nisu se povezivali sa strategijama drugih korporacija i poslovnih jedinica poput marketinga, sektora za ljudske resurse i stručne službe jer je to još nije bilo prepoznato kao jedan od segmenata DOP-a.

2.2.2. Suvremen pristup DOP-u

U suvremenoj praksi DOP-a tvrtke se sve češće fokusiraju na manji broj strateških područja koja odgovaraju njihovim vrijednostima, ali i za inicijative koje podržavaju njihove poslovne ciljeve ili su povezane s njihovim osnovnim proizvodima i tržištima ili pak za problematiku koja pruža mogućnost ostvarivanja marketinških ciljeva poput povećanja udjela, prodor na tržište ili kreiranje željenog identiteta brenda. Također, tvrtke preuzimaju rješavanja pitanja od važnosti za zajednicu,

korisnike i vlastite zaposlenike. Ako se tradicionalan pristup DOP-u može okarakterizirati kroz načelo „treba činiti nešto dobro kako bi se ostavio dobar dojam“, tada za suvremeni pristup vrijedi „činiti sve što se može kako bi se učinilo više, a ne tek nešto“.

Novost je i preuzimanje dugoročnih obveza i pomoć koja više nije samo financijska – nude se stručne edukacije, tehnološka podrška, pristup uslugama, donacija otpisane ili nove opreme itd.

U svoje angažmane u okviru DOP-a tvrtke uključuju marketing, korporativne komunikacije i ljudske resurse, uspostavljaju strateške saveze s jednim ili više vanjskih partnera (iz privatnog, javnog ili neprofitnog sektora), te dijele distribucijske kanale sa drugim donatorima.

Sa promjenama vezanim uz poimanje koncepta DOP-a neizbježno dolazi do sve veće potrebe za ozbiljnim planiranjem i utvrđivanjem ciljeva kampanja i utvrđivanjem najefikasnijih metoda djelovanja, kao i mjerenju korisnosti i ishoda angažmana za sve dionike.

2.3. Područja društveno odgovornog poslovanja

Trobilančni pristup je pristup prema kojem se opća uspješnost poduzeća mjeri kao kombinacija njegova doprinosa na tri područja: ekonomskom, okolišnom i društvenom.

Primjena koncepta društveno odgovornog poslovanja javlja se u dvije dimenzije, a to su interna ili unutarnja dimenzija te eksterna ili vanjska dimenzija.

2.3.1. Interna i eksterna dimenzija DOP-a

Pod internom dimenzijom DOP-a podrazumijevaju se interni organizacijski procesi. Odgovorna praksa uključuje zaposlenike i odnosi se na područja kao što su upravljanje ljudskim resursima, briga za zdravlje i sigurnost zaposlenika, ulaganje u znanje i napredak zaposlenika, restrukturiranje na društveno odgovoran način i sl. Odgovorna praksa u sferi zaštite okoliša odnosi se uglavnom na upravljanje

prirodnim resursima koji se upotrebljavaju u proizvodnji, upravljanje utjecajima na okoliš i prirodne resurse itd.

Eksterna dimenzija DOP-a odnosi se na vanjske elemente poslovanja organizacije: utjecaj na ključne dionike, poslovne partnere i dobavljače, na potrošače, javnu upravu, lokalne udruge i organizacije i sl., na poštivanje ljudskih prava i globalnu brigu za okoliš, kvalitetno i transparentno izvješćivanje o akcijama DOP-a, itd.

Interna i eksterna dimenzija DOP-a ukazuju na nekoliko ključnih segmenata primjene koncepta DOP-a:

- briga za društvo/zajednicu u kojoj trgovačko društvo djeluje,
- briga za vlastite zaposlenike,
- briga za poslovne dionike (dobavljače, klijente, partnere/suradnike),
- sponzorstva i donacije
- zaštita i briga za okoliš

2.4. Alati i okviri za djelovanje

Postojeći dokumenti i alati daju upute o osnovnim načelima društvene odgovornosti, prepoznavanju društvene odgovornosti i suradnji s dionicima, ključnim temama i pitanjima koji se odnose na društvenu odgovornost i načinima integracije društveno odgovornoga ponašanja u organizaciji . To su relevantne smjernice za sve vrste organizacija privatnoga i javnoga sektora utemeljene na međunarodnome konsenzusu među stručnjacima koji predstavljaju glavne interesne skupine te tako potiče primjenu najbolje prakse u društvenoj odgovornosti širom svijeta.

Dokumenti i alati koji trgovačkim društvima osiguravaju okvir za provođenje politike društveno odgovornog poslovanja su:

→Svjetski sporazum Ujedinjenih naroda (UN Global Compact)⁹

→Smjernice za međunarodne korporacije (OECD Smjernice)¹⁰

→Norma ISO 2600¹¹ (Međunarodna norma ISO 26000:2010 prihvaćena je kao hrvatska norma na engleskome jeziku, a trenutačno se dovršava uređivanje prijevoda te norme na hrvatski jezik)¹²

→Tripartitna deklaracija Međunarodne organizacije rada o načelima koja se odnose na multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku (ILO MNE Deklaracija)

Navedeni dokumenti nisu pravno obvezujući ali pružaju smjernice i načela kojih se treba pridržavati.

⁹ Dostupno na: <https://www.unglobalcompact.org/>

¹⁰ Dostupno na: <http://www.oecd.org/corporate/mne/>

¹¹ Dostupno na: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>

¹² Dostupno na: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=54>

3. KVALITATIVNA ANALIZA PRAKSE DOP-a BANAKA U HRVATSKOJ

Analiza objavljenih sadržaja na internetskim stranicama banaka u Republici Hrvatskoj prikazati će praksu hrvatskog bankarskog sektora u domeni društveno odgovornog poslovanja. Analiza će obuhvatiti sljedeća područja DOP-a:

- uređenost poslovanja etičkim kodeksom,
- uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja),
- odnosi prema zaposlenicima,
- svijest i briga o okolišu,
- izvješćivanje o praksi DOP-a.

3.1. DOP u bankarskom sektoru Republike Hrvatske

Banke u svojim rukama imaju veliku moć te su dužne lokalnoj zajednici u kojoj posluju osigurati maksimalnu implementaciju društvene odgovornosti kojom grade svoju reputaciju i koja im omogućuje privlačenje visokokvalitetnih radnika, privlačenje većeg broja investitora, atraktivnije poslovne prilike, razvoj palete bankarskih proizvoda prilagođene širem spektru komitenata te lakši plasman bankarskih proizvoda zbog povjerenja komitenata u sustav i način poslovanja. Društvo tj. lokalna zajednica može od njih zahtijevati veću uključenost u problematiku društva, u razvoj društva kroz prilagođene strategije i financiranja, kroz donacije i sponzorstva, veći angažman u borbi protiv korupcije, u sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma, zaštiti financijske privatnosti i zaštiti okoliša.

Na razini svjetskog financijskog sustava hrvatsko bankarsko tržište smatra se malim, no unutar regije jugoistočne Europe ono je najveće prema veličini aktive sektora. U Hrvatskoj djeluje dvadeset i pet banaka koje imaju dozvolu za rad HNB-a za tekuću 2017. godinu.

Nastojeći se istaknuti na tržištu, banke u Hrvatskoj svoju konkurentsku prednost traže i izvan svoje primarne djelatnosti što rezultira sve većim usmjeravanjem poslovanja u društveno odgovorne aktivnosti.

3.2. Područja DOP-a obuhvaćena analizom

3.2.1. Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom

Poslovna etika je skup moralnih načela i normi kojima se usmjerava ponašanje aktivnih sudionika u gospodarskom sustavu u skladu sa vrijednosnim sustavima koji se temelje na općim ljudskim vrijednostima i usmjerene su na dobrobit čovjeka.

Pitanje poslovne etike ili etike u gospodarstvu postalo je vrlo aktualno sedamdesetih godina prošloga stoljeća u razvijenim industrijskim državama. Razlozi su povećanje samosvijesti javnosti i značenja javnoga mnijenja za poslovne aktivnosti, razvoj svijesti o ograničenosti prirodnih resursa i ugroženosti prirodnoga okružja, razvoj poslovnih organizacija – pogotovo multinacionalnih kompanija što je rezultiralo povećanjem njihove moći u društvu nagovještavajući vladavinu ekonomije nad politikom, te brojni skandali u gospodarstvu vezani uz korupciju.

Autorica Ksenija Puškarić u svom članku navodi da je „*Kodeks poslovne etike važan prvi korak u uvođenju poslovne etike u svakodnevno poslovanje. Da bi bio djelotvoran, u sebi mora imati ugrađene kontrolne mehanizme kako bi imao snagu i važnost, a ujedno mora biti iskaz korporativne kulture i temeljnih korporativnih vrijednosti. Kodeks se u prvom redu donosi kako bi tvrtka definirala prihvatljivo ponašanje svojih zaposlenika i uprave te nametnula visoke standarde rada i djelovanja. Također, on osigurava okvir za profesionalno ponašanje i jasno naznačuje odgovornosti za pojedine odluke i aktivnosti, ali i ponašanje i standarde koje zainteresirane skupine mogu očekivati od pojedine tvrtke. Posljednje, ali ne i manje važno, kodeks poslovne etike tvrtkama omogućuje uspoređivanje s najboljim praksama drugih domaćih i međunarodnih tvrtki*“¹³.

¹³ Dostupno na: <http://www.poslovni.hr/after5/u-hrvatskoj-poslovna-etika-je-prihvatljiv-luksuz-76453>

Prema novom Zakonu o računovodstvu (ZOR) ¹⁴, NN 120/16, čl. 22. svi poslovni subjekti od javnog interesa čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište kapitala bilo koje države članice dužni su u godišnje izvješće uvrstiti izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja.

Poslovni kodeksi koji se primjenjuju u bankarskom sektoru su strukovno specifični. Krkač, Volarević i Jerković u svom stručnom članku navode da „ *iz same naravi struke i standardnih načina postupanja proizlaze moralne norme koje bankar treba slijediti u svome profesionalnom postupanju. Etički kodeks bankara u stvari treba navesti sve tipične slučajeve najčešćih moralno neispravnih radnji bankara*“¹⁵.

3.2.2. Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja)

Donacije i sponzorstva predstavljaju najčešći oblik angažmana u sferi DOP-a, barem što se tiče javno objavljenih podataka. Tvrtke objavljuju natječaje ili se pojedinci, razne organizacije i udruge obraćaju konkretnim trgovačkim društvima sa molbom za financiranjem određenih projekata. Uglavnom se radi o projektima koji se odnose na sport, umjetnost i znanost, humanitarnim projektima i sl.

3.2.3. Odnos prema zaposlenicima

Ljudski resursi predstavljaju najznačajniji interni potencijal nekog trgovačkog društva. Profesionalni razvoj i rast djelatnika direktno utječe na poslovanje društva, stoga menadžment treba pronaći optimalnu kombinaciju kojom će se taj rast i razvoj postići. Osim adekvatne plaće i ostalih materijalnih primanja, bitni su i nematerijalni čimbenici kao što su edukacija i mogućnost osobnog razvitka osoblja, radni uvjeti, zdravlje i sigurnost na radu, protok informacija, poštivanje ljudskih prava, zapošljavanje invalidnih osoba i sl.

3.2.4. Svijest i briga o okolišu

Održivi razvoj je okvir za oblikovanje politika i strategija kontinuiranog gospodarskog i

¹⁴ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>

¹⁵ Krkač K., Volarević H., Jerković H.(2012) Poslovna etika banaka. Dostupno na: file:///C:/Users/Renata/Downloads/oz048_09krkac.pdf

socijalnog napretka, bez štete za okoliš i prirodne izvore bitne za ljudske djelatnosti u budućnosti, odnosno način proizvodnje i potrošnje koji vodi računa o prirodnim resursima eko-sustava unutar kojeg se ti procesi odvijaju.

Društva koja se ponašaju na društveno odgovoran način poklanjaju pažnju zaštiti i racionalnom iskorištavanju prirodnih resursa. Trebaju prepoznati aspekte i utjecaje poduzeća na okoliš, definirati obveze i odgovornosti zaposlenika, definirati mjere za smanjenje i eliminaciju negativnih utjecaja na okoliš, pratiti ostvarene rezultate itd.

3.2.5. Izvješćivanje o praksi DOP-a

Direktivom 2014/95 EU¹⁶ nefinancijsko izvještavanje u cijeloj Europskoj uniji postalo je u potpunosti obvezno za sve poslovne subjekte s više od 500 zaposlenih, a obuhvaća banke, osiguravajuće kuće, kompanije listane na burzi, kao i one od posebnog društvenog interesa s obzirom na prirodu njihovog posla te one s bilancom većom od 20 milijuna eura ili prometom većim od 40 milijuna eura. Na manje kompanije Direktiva se ne odnosi, no preporuka je Europske komisije, pogotovo ako je riječ o dobavljačima za one velike, da i oni objavljuju nefinancijske izvještaje jer investitori često traže dodatne informacije iz područja društveno odgovornog poslovanja.

Prema novom Zakonu o računovodstvu (ZOR)¹⁷, prema Direktivi 2014/95/EU sve kompanije i poslovni subjekti od javnog interesa u Hrvatskoj s više od 500 zaposlenih moraju, uz financijski, objavljevati i nefinancijski izvještaj koji obuhvaća ekološke i socijalne aspekte poslovanja. Riječ je o objavi detaljnih informacija o razvoju i uspješnosti tvrtke te utjecaju njezina poslovanja na okoliš, društvena i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava te borbu protiv korupcije i mita.

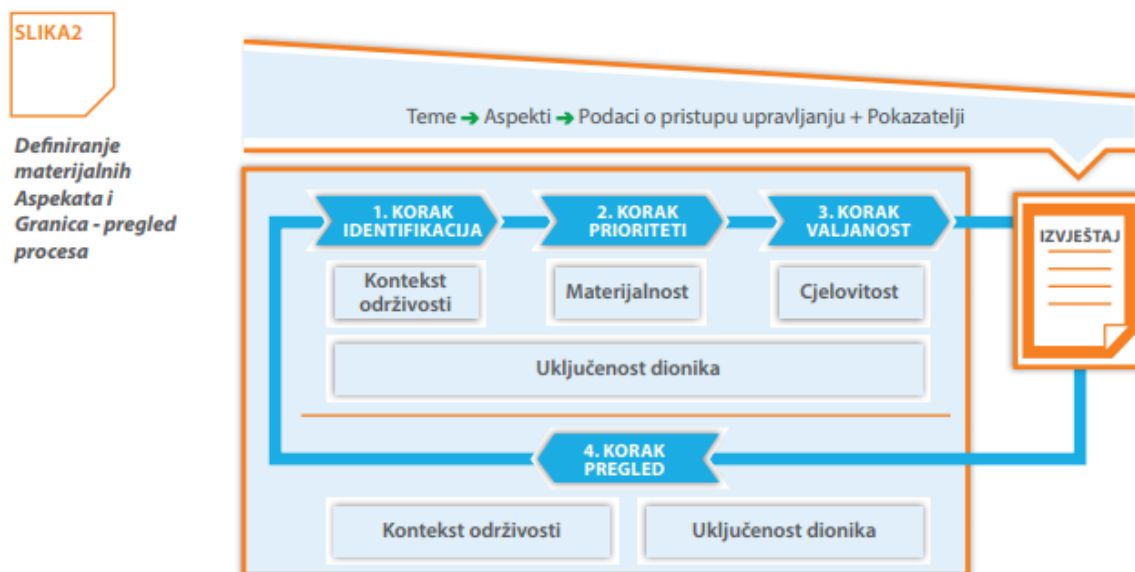
Proaktivno i otvoreno izvještavanje stvara pozitivno ozračje u kojem se tvrtke percipiraju u boljem svijetlu. Transparentnost jača povjerenje između potrošača, zaposlenika i lokalne zajednice a time i kredibilitet društva.

¹⁶ Dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/95/oj>

¹⁷ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>

Izvjeshće bi trebalo biti najmanje na godišnjoj razini, opisivati koji su, kako i kada uključeni dionici, dati istinit i cjelovit prikaz poduzetih aktivnosti i projekata, kao i rezultate provedene prakse DOP-a.

Slika 1 : Proces izrade Izvještaja o održivosti

Izvor: Smjernice za izvještavanje o održivosti¹⁸

Međunarodno dogovorena mjerila omogućavaju da informacije sadržane u izvješćima budu dostupne i razumljive svim interesno utjecajnim skupinama. Jedan od najkorištenijih obrazaca za izvještavanje su G4 Smjernice (Smjernice za izvještavanje o održivosti Globalne Inicijative za izvještavanje).¹⁹ Smjernice su namijenjene svim organizacijama, bez obzira na veličinu, sektor ili tržište na kojem djeluju.

¹⁸ Dostupno na: [file:///C:/Users/renata.RVS/Downloads/Croatian-G4-Part-Two%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/renata.RVS/Downloads/Croatian-G4-Part-Two%20(1).pdf)

¹⁹ Dostupno na: <https://www.globalreporting.org/resource/library/GRI-G3-Croatian-Reporting-Guidelines.pdf>

Slika 2: Kategorije i aspekti smjernica za izradu Izvještaja

Kategorija	Ekonomska		Okolišna	
Aspekti ^{VIII}	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomski učinak • Prisutnost na tržištu • Neizravni ekonomski utjecaji • Praksa nabave 		<ul style="list-style-type: none"> • Materijali • Energija • Voda • Biološka raznolikost • Emisije • Otpadne vode i otpad • Proizvodi i usluge • Pridržavanje propisa • Prijevoz • Opće • Procjena dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš • Mehanizmi rješavanja sporova u vezi s okolišem 	
Kategorija	Društvena			
Potkategorije	Radni odnosi i dostojan rad	Ljudska prava	Društvo	Odgovornost za proizvod
Aspekti ^{VIII}	<ul style="list-style-type: none"> • Zapošljavanje • Odnosi zaposlenika i menadžmenta • Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu • Obuka i obrazovanje • Različitost i jednake mogućnosti • Jednakost naknada za žene i muškarce • Procjena dobavljača u pogledu radnih odnosa • Mehanizmi rješavanja sporova u radnim odnosima 	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganje • Nediskriminacija • Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja • Dječji rad • Prisilni ili obvezni rad • Sigurnosne prakse • Prava domicilnog stanovništva • Procjena • Procjena dobavljača u pogledu poštivanja ljudskih prava • Mehanizmi rješavanja sporova vezanih uz ljudska prava 	<ul style="list-style-type: none"> • Lokalne zajednice • Borba protiv korupcije • Javne politike • Ponašanje protivno načelu slobodnog tržišnog natjecanja • Pridržavanje propisa • Procjena dobavljača s obzirom na utjecaje na društvo • Mehanizmi rješavanja sporova vezanih uz utjecaje na društvo 	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravlje i sigurnost kupaca • Označavanje proizvoda i usluga • Marketinške komunikacije • Privatnost kupaca • Pridržavanje propisa

Izvor: Smjernice za izvještavanje o održivosti²⁰

²⁰ Ibid.

3.3. Banke obuhvaćene istraživanjem

U istraživanje je uključeno 25 banaka u Hrvatskoj koje imaju odobrenje za rad Hrvatske narodne banke za tekuću 2017. godinu. Time je obuhvaćeno 100% ukupne aktive bankarskoga sektora.

S obzirom na vlasničku strukturu banke su u Republici Hrvatskoj podijeljene na banke u domaćem i na banke u stranom vlasništvu, pri čemu se osim izravnog promatra i neizravno vlasništvo. Banke u domaćem vlasništvu dijele se na banke u domaćem privatnom vlasništvu i na banke u domaćem državnom vlasništvu. Banka se uvrštava među banke u domaćem privatnom vlasništvu ako je u većinskom vlasništvu domaćih fizičkih i pravnih osoba (koje ne kontrolira strana osoba), a među banke u domaćem državnom vlasništvu ako je u većinskom vlasništvu državnih jedinica. Banka se uvrštava među banke u stranom vlasništvu ako je u većinskom vlasništvu stranih fizičkih i pravnih osoba ili domaćih pravnih osoba koje kontrolira strana osoba.

Većinu banaka koje su u većinskom stranom vlasništvu, njih 14, posjeduju dioničari s područja Europske unije, a tri banke su u vlasništvu dioničara iz trećih zemalja²¹.

Grafikon 1:

Izvor: <https://www.tportal.hr/biznis/clanak/banke-lani-rasturile-evo-koliko-su-milijardi-kuna-zaradile-20170302>

²¹ Treća zemlja jest strana država koja nije članica EU-a ni država potpisnica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru.

Tablica 1: Popis banaka obuhvaćenih istraživanjem

DOMAĆE VLASNIŠTVO	STRANO VLASNIŠTVO
Croatia banka	Addiko Bank
Hrvatska poštanska banka	Banka kovanica
Imex banka	Erste&Steiermarkische Bank
Istarska kreditna banka	J&T banka
Jadranska banka	KentBank
Karlovačka banka	OTP banka
Kreditna banka Zagreb	Podravska banka
Partner banka	Primorska banka
Samoborska banka	Privredna banka Zagreb
Slatinska banka	Raiffeisenbank Bank
Štedbanka	Sberbank
	Splitska banka
	Veneto banka
	Zagrebačka banka

Izvor: vlastita izrada

Banke su predstavljene redom po kriteriju bruto dobiti za 2016. godinu, od najveće do najmanje²².

Najveću bruto dobit, nešto više od 2,1 milijarde kuna, lani bilježi Zagrebačka banka, a s gotovo dvije milijarde kuna (1,98 milijardi) bruto dobiti na drugom je mjestu Privredna banka Zagreb (PBZ). Treća banka na hrvatskom tržištu mjerena visinom aktive je Erste&Steiermaerkische bank, koje je lani ostvarila bruto dobit iz poslovanja od 830,2 milijuna kuna.

Raiffeisenbank Austria (RBA) je na kraju 2016. godine iskazala dobit od 584,8 milijuna kuna.

Peto mjesto po visini bruto dobiti u prošloj godini drži Splitska banka s iznosom od 467,8 milijuna kuna, a šesta je najveća banka u većinskom državnom vlasništvu, Hrvatska poštanska banka s dobiti od 185,1 milijun kuna.

Po podacima središnje banke, ukupni gubitak osam banaka koje su prošlu godinu završile u minusu iznosi 250,3 milijuna kuna. Više od polovice tog iznosa, ili 134,1 milijun kuna, odnosi se na gubitak Veneto banke, a slijedi Vaba banka Varaždin, koja je početkom 2017. godine promijenila ime u J&T banka, s bruto gubitkom od 86,6 milijuna kuna. S gubitkom su, prema podacima koje je objavio HNB, lani poslovale i Samoborska banka (9,3 milijuna kuna) i Imex banka (svaka s gubitkom od po 5,4 milijuna kuna), Karlovačka banka (5,2 milijuna kuna), Banka Kovanica (3,1 milijun kuna) i Slatinska banka (1,2 milijuna kuna).

3.4. Analiza sadržaja na internetskim stranicama banaka

3.4.1. Zagrebačka banka

Zagrebačka banka je već godinama vodeća banka u Hrvatskoj, posluje s više od 60 tisuća korporativnih klijenata te više od 1,3 milijuna građana. Kao članica UniCredit Grupe od

²² HNB. Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija. Tablica SP6Bonitetni podaci o poslovanju kreditnih institucija. URL: <https://www.hnb.hr/statistika/statisticki-podaci/kreditne-institucije/pokazatelji-poslovanja-kreditnih-institucija>

ožujka 2002. godine, Zagrebačka banka je i jedna od vodećih banaka u srednjoj i istočnoj Europi. Zauzima četvrtinu aktive hrvatskoga bankarskog sektora.

3.4.1.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Zagrebačka banka na svojoj internetskoj stranici²³ izvještava o praksi društveno odgovornog poslovanja na dvije podstranice pod nazivom Društvena odgovornost i Održivost. Društvena odgovornost je sadržajno podijeljena u četiri grupe – Moj Zaba start, Potpore, Vizualne umjetnosti i glazba i Sport. Održivost je podijeljena u dvije grupe – Održivo poslovanje i Održiva zajednica.

Banka je putem Grupe UniCredit i Pioneer Global Asset Management SpA, priključena inicijativi Ujedinjenih naroda UN Global Compact. U skladu s obvezom poštovanja Načela UN-a za odgovorno ulaganje, politike investiranja uključuju pitanja upravljanja zaštitom okoliša te društvenog i korporativnog upravljanja.

Banka je jedina financijska institucija članica nedobitne ustanove Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Banka javno objavljuje godišnji upitnik Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze²⁴. Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Banka na internetskoj stranici objavljuje politiku nulte stope tolerancije prema koruptivnim djelima²⁵.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Banka putem javnih natječaja podržava društvene poduzetnike. Dosadašnji dobitnici

²³ URL: <http://www.zaba.hr/home/>

²⁴ Dostupno na: <https://www.zaba.hr/home/med/dok/783/zaba-kodeks>

²⁵ Dostupno na: <file:///C:/Users/Renata/Downloads/zaba-sprjecavanje-korupcije-globalna-politika-11-2015.pdf>

potpore uglavnom su društva i udruge koja se bave ekologijom, samozapošljavanjem u ruralnim područjima, samozapošljavanjem invalida i različitim socijalno isključenim skupinama. Također, podupire umjetnost kroz sponzorstva velikih izložbi i organiziranje izložbi mladih umjetnika u svojim poslovnicama, te sponzorira sportska događanja i klubove na lokalnoj i amaterskoj razini.

Moj Zaba Start je natječaj za dodjelu financijskih potpora Banke najboljim poduzetničkim idejama i projektima. Povezuje inovativne poduzetnike i bankarski sektor, a u sklopu natječaja Banka i partneri natječaja pružaju stručnu, konzultativnu i financijsku potporu realizaciji najboljih poduzetničkih projekata. Projekti se odnose uglavnom na IT rješenja i aplikacije, kreativno poduzetništvo i zeleno poduzetništvo.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banka se deklarira kao poželjan i odgovoran poslodavac, navodi da potiče multikulturalnost, rodnu ravnopravnost i jednake profesionalne prilike za sve zaposlene. Trajno istražuje načine koji pridonose skladu privatnog život i posla, a posebna briga vodi se o zaposlenicima koji su roditelji. Uvedeno je fleksibilno radno vrijeme za više organizacijskih jedinica Banke, a plaćeni i neplaćeni dopusti za osobne i obiteljske potrebe dio su prava zaposlenika ugrađenih u Kolektivni ugovor. Provode istraživanja u vidu trajnog dijaloga sa zaposlenicima s ciljem razvoja poticajne organizacijske klime. Organiziraju se rekreativne aktivnosti za zaposlenike.

Svijest i briga o okolišu:

Na podstranici Održivost u dijelu Održiva zajednica Banka promiče inicijative za upravljanje rizikom očuvanja okoliša te pruža investicijska rješenja koja uzimaju u obzir kriterije održivosti. Od 1995. Banka je uključila odredbe o očuvanju okoliša u svoje dugoročne investicijske kredite. U skladu s obvezom poštovanja Načela UN-a za odgovorno ulaganje, politike investiranja uključuju pitanja upravljanja zaštitom okoliša te društvenog i korporativnog upravljanja. Banka je jedina financijska institucija članica HRPSOR-a, a u studenome 2002. usvojila je Politiku zaštite okoliša i održivog razvoja te Povelju o zaštiti okoliša i održivog razvoja Banke kao temeljne dokumente koji potvrđuju opredjeljenje i postavljaju ciljeve u svakodnevnom poslovanju Banke.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice. Podatci o aktivnostima objavljeni su i u Godišnjem izvješću za 2015. godinu, u poglavlju Izvješće Uprave o stanju banke²⁶. Podatci obuhvaćaju naziv i opis projekata koji su realizirani, uz navođenje okvirnih podataka o financijskom angažmanu (npr. „Kroz dva natječaja šest dobitnika nagrađeno je donacijama u ukupnom iznosu većem od pola milijuna kuna“).

Kao članica UniCredita, Banka je članica UN Global Compact, te o svojim aktivnostima u području održivog razvoja redovito izvještava javnost u sklopu Izvješća održivosti²⁷.

3.4.2. Privredna banka Zagreb

Privredna banka Zagreb osnovana je 1966. godine te je pravna slijednica Banke NRH osnovane 1962. Banca Commerciale Italiana (BCI) je kupnjom 66,3 posto dionica Privredne banke Zagreb d.d. postala novi većinski dioničar, a kada je BCI postala dijelom grupacije Gruppo Intesa, vodeće talijanske financijske grupacije, Privredna banka Zagreb tako je postala sastavnicom grupacije Gruppo Intesa.

3.4.2.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na svojoj internetskoj stranici²⁸ Banka izvještava o praksi društveno odgovornog poslovanja na podstranici Održivi razvoj koja je sadržajno podijeljena u pet poglavlja – Korporativne vrijednosti, Dionici, Donacije i sponzorstva, Kultura i Utjecaj na okoliš.

Banka je priključena projektu Indeks DOP-a i UN Global Compact Local Network Hrvatska.

²⁶ Dostupno na: <file:///C:/Users/Renata/Downloads/godisnje-izvjesce-za-2016..pdf>

²⁷ Dostupno na: [file:///C:/Users/renata/Downloads/unicredit-integrated-report-2016-en%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/renata/Downloads/unicredit-integrated-report-2016-en%20(1).pdf)

²⁸ URL: <https://www.pbz.hr/>

Uređenost poslovanja etičkim kodeksima:

Banka je 2012. godine donijela i javno objavila Etički kodeks²⁹ koji je strukturiran kao prava "shema odnosa" Banke sa svim osobama koje imaju interes u društvu (dionicima). U Kodeksu se predstavljaju vrijednosti u koje Banka vjeruje i za koje se želi angažirati, te izlaže načela ponašanja koja iz toga proizlaze u kontekstu odnosa sa svakom osobom koja ima interes u društvu (dionikom), te na taj način podiže standarde kojih se mora pridržavati svaka osoba u kreditnoj instituciji kako bi zaslužila povjerenje svih osoba koje imaju interes u društvu (dionika).

Banka javno objavljuje godišnji upitnik Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze. Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Banka na podstranici Donacije i sponzorstva izvještava o donacijama i sponzorstvima u kategorijama Znanost i obrazovanje, Sport, Kultura, Društvena solidarnost i Ostalo. Za svaku kategoriju Banka objavljuje financijski podatak o darovanom iznosu za proteklu godinu.

Humanitarni projekt „Činim dobro svaki dan" odnosi se na posebnu ediciju American Express kartice - Karticu sa Srcem. Nastala je s ciljem pomoći izuzetno važnim projektima za daljnji rast i razvoj zajednice. Za svako plaćanje ovom karticom PBZ Grupa donira 1 kunu humanitarnom projektu „Činim dobro svaki dan“ kao pomoć projektu Ministarstva zdravstva „Praćenje djece s neurorizicima“ te projektu Ministarstva socijalne politike i mladih „Za bolji život djece u domovima socijalne skrbi“. PBZ Grupa donira i 15 kuna od svake članarine za osnovnog i 10 kuna od svake članarine za dodatnog korisnika. Svoj doprinos projektu mogu dati i ostali korisnici American Express kartica donirajući mu prikupljene Membership Rewards bodove. Osim toga, mogućnost doniranja dostupna je i

²⁹ Dostupno na: https://www.pbz.hr/sites/default/files/doc/korporativni/eticcki_kodeks_pbz.pdf

na internetskim stranicama www.cinimdobro.hr korisnicima svih American Express te svih MasterCard, Maestro i Visa kartica, bez obzira na banku izdavatelja.

Slika 3: Specijalna edicija kreditne kartice Kartica sa srcem

Izvor: www.cinimdobro.hr

Za ovaj dugoročan i kontinuirani projekt pomaganja zajednici Banka je objavila podatke da je od 2008. godine, kada je projekt pokrenut, do kraja 2016. godine ukupno prikupljeno oko 8,5 milijuna kuna. Sve pojedinačne donacije opširnije su opisane na web stranici projekta: www.cinimdobro.hr³⁰.

Odnos prema zaposlenicima:

Na podstranici Posao i karijera Banka iskazuje svoj odnos prema zaposlenicima kroz brigu o zdravlju zaposlenika (sistematski pregledi, cijepljenje protiv gripe, radionice i predavanja); poticanju ravnopravnosti i integracije raznolikosti u radnu okolinu; socijalnu zaštitu (Procedurama i pravilnicima su predstavljeni uvjeti i načinima skrbi o zaposlenicima s ciljem zaštite od najrazličitijih rizika koji se mogu pojaviti zbog različitih životnih okolnosti i situacija koje utječu na socijalnu stabilnost i sigurnost zaposlenika); otvaranjem korporativnog vrtića za djecu zaposlenika sa sufinanciranjem dijela troškova; radom više sportskih sekcija i izdavanjem novina PBZXpress sa ciljem poboljšavanja interne komunikacije.

Svijest i briga o okolišu:

Banka kontinuirano prati potrošnju energije i nastoji smanjiti potrošnju te istovremeno

³⁰ Dostupno na: <http://www.cinimdobro.hr/index.aspx>

podizati svijest svojih zaposlenika o važnosti brige za okoliš. Na tjednoj osnovi šalje personalizirane e-poruke svojim zaposlenicima kako bi ih podsjetili na obvezno isključivanje osobnih računala nakon završetka posla, isključivanje klima uređaja i grijanja za vikend i odvajanje papira od ostalog otpada radi recikliranja. Papirni otpad i plastika prikupljaju se odvojeno, a odvozi ih ugovorno poduzeće koje ih reciklira. Isto tako se odvaja opasan otpad kao što su patrone, a zbrinjava ih ugovorno poduzeće u skladu sa zakonom i propisima.

Također se navode i sljedeće aktivnosti:

- u nekoliko upravnih zgrada (Zagreb, Osijek, Opuzen...) rasvjeta je zamijenjena novom LED tehnologijom koja smanjuje energetske potrošnje,
- potiče se dolazak na posao biciklom, ugrađene su svlačionice i tuševi za djelatnike koji dolazi na posao bicikom, a trenutno se radi i na postavljanju dodatnih parkirnih mjesta,
- radi smanjenja emisije CO₂ donesena je i odluka da se za Bančin vojni park koriste ekološki prihvatljiviji automobili koji ispunjavaju normu Euro 5,
- pri odabiru pružatelja taxi usluga za Banku na području Zagreba, učinak na okoliš bio je jedna od osnovnih smjernica. Iz tog razloga odabrano je poduzeće koje koristi hibridna vozila i vozila s manjom emisijom fosilnih goriva,
- ponuda zelenih kredita za poticanje energetske učinkovitosti, itd.

Izveščivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice. Također, kontinuirano objavljuje godišnji Pregled aktivnosti u sklopu programa društvene odgovornosti.

Kao članica UN Global Compact Local Network Hrvatska banka objavljuje godišnja izvješća o napretku³¹.

³¹ Dostupno na: https://www.pbz.hr/sites/default/files/doc/global_compact_2016.pdf

3.4.3. Erste&Steiermärkische Bank

Erste&Steiermärkische Bank d.d. dio je međunarodne Erste Group. Od 1997. godine Erste grupa se razvila u jednog od najvećih pružatelja financijskih usluga u srednjoj i istočnoj Europi, s 46.600 zaposlenih koji uslužuju 15,8 milijuna klijenata, u 2.500 poslovnica u 7 država: Austriji, Češkoj, Slovačkoj, Rumunjskoj, Mađarskoj, Hrvatskoj i Srbiji. U svom poslovanju banka je prvenstveno usmjerena na građanstvo te malo i srednje poduzetništvo.

3.4.3.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na podstranici Društveno odgovorno poslovanje izvještava o aktivnostima u području DOP-a u četiri kategorije – Klijenti, Zaposlenici, Društvo i zajednica i Okoliš.³² Banka navodi da podržava širok spektar humanitarnih i obrazovnih, kulturnih i sportskih institucija širom Hrvatske, uzimajući u obzir specifične regionalne karakteristike i lokalne potrebe u društvu.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Banka javno objavljuje godišnji upitnik Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze.³³ Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Banka navodi da je aktivno uključena u društveno korisne projekte te potpomaže humanitarne i društvene projekte i institucije u zajednici. Podstranica donosi nazive realiziranih projekata u segmentima obrazovanja, sporta i kulture, bez navođenja financijskih podataka o darovanim svotama i uključenim dionicima.

Sektor marketinga prima zahtjeve za sponzorstva i donacije tijekom cijele godine.

³² Dostupno na: <https://www.erstebank.hr/hr/o-nama/drustveno-odgovorno-poslovanje>

³³ Dostupno na: <http://zse.hr/default.aspx?id=19363>

Banka podupire program UNICEF-a pod nazivom Čuvari djetinjstva koji se provodi uz pomoć donacija građana i tvrtki, pomaže osigurati djeci što bolje uvjete za odrastanje i ostvarivanje njihovih punih potencijala. Čuvari djetinjstva svojim redovitim donacijama omogućuju UNICEF-u provođenje aktivnosti usmjerene na pomaganje i podršku: roditeljima najmlađe djece, najmlađoj djeci s teškoćama u razvoju i njihovim obiteljima, djeci koja odrastaju u ustanovama umjesto u toplom obiteljskom okruženju, djeci koja žive u izoliranim područjima i zajednicama te izrazito teškim socio-ekonomskim okolnostima, te djeci žrtvama i svjedocima nasilja. Klijenti banke pomažu programu automatski, otvaranjem trajnog naloga u Erste banci ili putem internetskog bankarstva odnosno automatskom naplatom kreditnih kartica.

Odnos prema zaposlenicima:

Banka nastoji osigurati kvalitetno okruženje i sredstva za rad svim svojim zaposlenicima te omogućiti edukaciju i stručno usavršavanje. Osim programa edukacije i treninga, zaposlenici imaju mogućnost korištenja dodatnih medicinskih usluga te preventivnih cijepljena na trošak banke, poput onog protiv gripe. Banka organizira određene oblike korporativnog volontiranja kako bi dodatno potaknula društvenu svijest i empatiju svojih zaposlenika.

Svijest i briga o okolišu:

U segmentu okoliša i uređenja Banka navodi da koristi štedne žarulje i LED štedne panoe za reklame, nastoji reciklirati što veći dio papira, grijanje i hladene zgrade provoditi na maksimalno efikasan i ekološki način - koristeći prihvatljiv, eco-friendly plin za rashladne uređaje, redovito održava opremu kako bi povećala njezinu kvalitetu i trajnost te kontinuirano iznalazi načine za što efikasnijim i ekološki prihvatljivijim poslovanjem.

Banka je osmislila nekoliko proizvoda s namjenom financiranja energetske efikasnosti, tzv. eko kredita, kako za građane tako i za kompanije, koji potiču iskorištavanje ekoloških oblika energije, upotrebu obnovljivih izvora i sl.

Banka je financirala i izgradnju prvog kogeneracijskog postrojenja u Hrvatskoj za

proizvodnju električne i toplinske energije na bazi izgaranja drvene biomase koji je u rad pustila Strizivojna Hrast. Investicija je bila vrijedna 117 milijuna kuna, a Erste banka, zajedno s Hrvatskom bankom za obnovu i razvoj, financirala je oko 70 posto cjelokupne investicije.

Izveščivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice.

Podatci o aktivnostima objavljuju se i u Godišnjem izvješću, u poglavlju Društvena odgovornost. Podatci obuhvaćaju naziv realiziranih projekata, bez informacije o financijskom angažmanu. Izvješće je sadržajno identično podacima na internetskoj stranici Banke.

3.4.4. Raiffeisen banka

RBI je potpuno konsolidirano društvo u vlasništvu Raiffeisen Zentralbank Österreich AG-a (RZB). RZB je neizravni vlasnik oko 60,7 posto dionica, dok je ostatak distribuiran javnosti. RZB je središnja institucija najveće austrijske bankovne grupacije – Raiffeisen Banking Group – te služi kao centrala cijele RZB Grupe. Raiffeisen Bank International AG (RBI) svojim matičnim tržištem smatra ne samo Austriju, u kojoj je vodeća institucija korporativnog i investicijskoga bankarstva, nego i Srednju i Istočnu Europu (SIE).

3.4.4.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Banka o svojim aktivnostima u području DOP-a izvještava u okviru podstranice Društveno odgovorno poslovanje – Volontiranje, Financijsko opismenjivanje, Sponzorstva.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Banka na internetskoj stranici³⁴ objavljuje Etički kodeks na nivou RBI Grupe (Raiffeisen

³⁴ URL: <https://www.rba.hr/>

Bank International)³⁵. Odredbe Etičkog kodeksa odnose se na sve zaposlenike RBI Grupe diljem svijeta i obvezujuće su za njih. Drugim riječima, Etički kodeks RBI Grupe odnosi se na sve zaposlenike u inozemnim podružnicama, društvima-kćerima kojima RBI izravno ili neizravno upravlja, kao i društvima u kojima ima većinski udio. Također, sve treće osobe koje djeluju za i/ili u ime RBI Grupe moraju poštovati odredbe Etičkog kodeksa RBI Grupe.

Na svojoj internetskoj stranici Banka navodi da „Etički kodeks RZB Grupe određuje osnovne vrijednosti i čini temelj korporativne kulture Banke koja je usklađena sa zakonom i orijentirana prema etičkim načelima. Etički kodeks RZB Grupe jamči da će naše ponašanje u poslovanju i etičkim pitanjima biti u skladu s najvišim standardima, koji su temeljeni na sljedećim vrijednostima:

- usredotočenost na klijenta
- profesionalnost
- kvaliteta
- međusobno poštovanje
- inicijativa
- timski rad
- integritet“

Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Banka navodi da projekte podržava donacijama, putem sponzorstava i vlastitim angažmanom u realizaciji pojedine aktivnosti, vodeći pritom računa da šira zajednica ima koristi od njih, sa posebnim naglaskom na one projekte koji su usmjereni na dobrobit i obrazovanje djece i mladih, razvoj i promicanje sporta, promicanje kulture i umjetnosti te

³⁵ Dostupno na: <https://www.rba.hr/documents/20182/21851/Eti%C4%8Dki+kodeks+RZB+Grupe.pdf>

ekologiju. Pri tome se na internetskoj stranici Banke transparentno ne navodi niti jedan konkretan slučaj ili projekt sponzorstva, donacije ili stipendiranja.

Banka sudjeluje u pripremi i provedbi programa financijskog opismenjavanja djece i mladih. Najveći dio aktivnosti organiziran je u vrijeme obilježavanja Europskog tjedna novca, u kojemu sudjeluje više od 20 zemalja, a čija je svrha poticati obrazovanje mladih u području financijske pismenosti. RBA svoj doprinos daje održavanjem edukativnih prezentacija i radionica učenicima osnovnih i srednjih škola te studentima o važnosti financijske pismenosti, kao i o potrebi odgovornog upravljanja novcem i osobnih financijama. Banka također kontinuirano provodi aktivnosti za podizanje razine financijske pismenosti, u skladu s Vladinim Nacionalnim strateškim okvirom financijske pismenosti.

Odnos prema zaposlenicima:

Po podacima dostupnim na internetskoj stranici, Banka svojim zaposlenicima omogućava profesionalni rast, unaprjeđenje znanja i vještina te mogućnost napredovanja u različitim područjima. Smatra da je primjer pozitivne selekcije u korist ženskog spola, da prepoznaje žene i na menadžerskim pozicijama (68%), te da s rastom Banke podiže i razinu edukacije zaposlenika.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke ne može se pronaći informacija o angažiranosti Banke u području zaštite ili brige o okolišu.

Banka u svojoj ponudi ima stambeni kredit za poticanje energetske učinkovitosti Flexi GREEN namijenjeni za kupnju ili izgradnju nove energetske učinkovite nekretnine ili građevinske zahvate na postojećoj nekretnini.

Izveščivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice, ne navodeći pri tome konkretne slučajeve i projekte.

3.4.5. Splitska banka

OTP banka Hrvatska je početkom svibnja 2017. preuzela vlasništvo nad Splitskom bankom. Time je započelo stvaranje snažne nove banke nakon pune integracije koja se očekuje u ljeto 2018. Do tada, obje banke će poslovati kao zasebni pravni subjekti. Bankarska mreža koja će nastati konačnim spajanjem banaka bit će među najvećima u Hrvatskoj, sa ambicijom da postane četvrta po snazi u Hrvatskoj s tržišnim udjelom od 11 posto, te će poslovati s više od pola milijuna klijenata.

3.4.5.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Banka o svojim aktivnostima u području DOP-a izvještava kroz podstranicu Donacije i sponzorstva.³⁶

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Javno je dostupan Kodeks ponašanja, u kojem Banka navodi da u svom poslovanju primjenjuje načela i smjernice propisane ovim Kodeksom, a koji je usklađen s internim pravilima i aktima Banke. Banka i Grupa zasnivaju svoj razvoj na zajedničkim vrijednostima koje se temelje na etičkim zahtjevima i iste primjenjuju u svom poslovanju s ciljem odgovornog ponašanja. Nadalje, Banka provodi poslovne aktivnosti kroz mrežu poslovanja s građanstvom, pravnim osobama i tržištima kao i druge poslovne aktivnosti s dugoročnim ciljem poslovanja temeljenim na povjerenju klijenata. Članovi Nadzornog odbora i Uprave i zaposlenici Banke dužni su postupati sukladno odredbama ovog Kodeksa.³⁷

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na podstranici Donacije i sponzorstva Banka od 2012. godine objavljuje aktivnosti

³⁶ URL: <https://www.splitskabanka.hr/>

³⁷ Dostupno na: <http://www.splitskabanka.hr/Portals/8/Kodeks%20pona%C5%A1anja.pdf>

sponzorstva i donacija, pa su tako za 2017. godinu izdvojena sponzorstva za Glazbeno-lutkarsku udrugu Mutogras iz Podstrane kraj Splita koja je sastavljena od razvojačenih branitelja, invalida Domovinskog rata. Cilj Udruge je lutkarskim predstavama koje se bave općim aspektima tolerantnog ponašanja i društveno osviještenim temama za djecu prenijeti načela poštovanja, tolerancije, kao i osobne zaštite u modernoj komunikaciji, s naglaskom na problematiku nasilnih odnosa. Također, Banka kontinuirano podržava Nogometni klub Dugopolje, amaterski klub koji djeluje kao neprofitna organizacija – udruga građana i Košarkašku akademiju Osijek koja okuplja djecu i mlade na području cijele Osječko-Baranjske županije, njih 130 uzrasta od 7 do 18 godina.

Banka podržava i kulturna događanja kao što su koncert Lada u Spaladium areni i Dani klasične gitare.

U Zagrebu je održana EBAN Winter University konferencija u suradnji Zagreb Connecta i Hrvatske mreže poslovnih anđela CRANE, Grada Zagreba te partnerstvom Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO), koja je donijela pregled najnovijih trendova na domaćoj i inozemnoj start up sceni. Splitska banka je bila jedan od pokrovitelja ove konferencije na kojoj je ukupno sudjelovalo više od 1700 sudionika, uključujući 400 poslovnih anđela i investitora, kao i 100 start up tvrtki.

Slika 4: Dodjela nagrada najboljim start up tvrtkama

Izvor: www.splitskabanka.hr

Banka objavljuje kontakt podatke na koje se mogu javiti svi koji imaju prijedlog ili molbu za donaciju.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici ne postoji podstranica koja objavljuje aktivnosti Banke na području brige i odnosa prema zaposlenicima. U Godišnjem izvješću za 2016. godinu pod točkom 5: Odgovornost prema zaposlenicima, navodi se da: „*Odgovornost prema zaposlenicima je jedno od načela korporativnog upravljanja. Banka je jedan od najvećih poslodavaca u regiji. Banka je u 2015. godini obnovila kolektivni ugovor sa sindikatom na razdoblje od dvije godine počevši od 1. siječnja 2016. godine. Kao i prethodnih godina, u 2016. zaposlenicima su uz redovnu plaću omogućene dodatne novčane pogodnosti, pa je tako isplaćena 13. plaća, regres, potpore, itd. Također, zaposlenicima se u 2016. godini nudilo, kao i prethodnih godina, cijeli niz ostalih pogodnosti koje je Banka u potpunosti financirala, kao što je sistematski liječnički pregled, razne sportske aktivnosti, popusti na kulturna događanja itd.*“

Gotovo istovjetno izvješće objavljeno je u Godišnjem izvješću i prethodnih godina.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke ne mogu se pronaći podatci o angažiranosti Banke u području zaštite ili brige o okolišu.

Banka u svojoj ponudi ima zeleni (eko) kredit za poticanje energetske učinkovitosti i izgradnju ili adaptaciju niskoenergetskih pasivnih kuća.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice, navodeći pri tome konkretne slučajeve i projekte. Poglavlje 6: Društvena odgovornost, u sklopu Godišnjeg izvješća za 2016. godinu izvještava da Banka: „*stalno radi na unaprjeđenju života zajednice u kojoj djeluje potičući kulturne, sportske, zdravstvene i edukativne aspekte*“.

3.4.6. Addiko banka d.d.

Addiko Bank d.d. na hrvatskom tržištu posluje od 1996. godine, nudeći financijske proizvode i usluge pravnim osobama, javnim institucijama i građanima. Mreža Addiko banke danas obuhvaća 59 poslovnica te više od 270 bankomata diljem Hrvatske, a financijske usluge pruža više od 400.000 klijenata.

3.4.6.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Banka o svojim aktivnostima u području DOP-a izvještava kroz podstranicu Društvena odgovornost³⁸.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Javno je dostupan Kodeks poslovnog ponašanja i etike. U preambuli Kodeksa navodi se da: *„Ovaj Kodeks poslovnog ponašanja i Etike primjenjuje se na sve zaposlenike Banke. Osim toga, ovaj Kodeks se primjenjuje na sve jednako - od članova Uprave do onih koji tek počinju svoj profesionalni život.*

Kodeks upravlja interakcijama sa našim klijentima, poslovnim partnerima, regulatorima, dioničarima kao i jednih sa drugima. Ovi standardi također formiraju „kamen temeljac“ naših politika i procedura te pružaju detaljne smjernice o usklađenosti sa primjenjivim zakonima i pravilima koja moraju biti poštovana od strane svakog zaposlenika. Uzimajući u obzir činjenicu da Kodeks ne opisuje baš svaku situaciju koja se može dogoditi, cilj je pružiti podršku svim zaposlenicima Banke u njihovom dnevnom radu kada se susreću sa zakonskim i etičkim izazovima, te im pružiti orijentaciju i potaknuti etičko ponašanje.“

Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

³⁸ URL: <https://www.addiko.hr/>

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Banka iskazuje svijest o potrebi kontinuirane potpore zajednici u kojoj posluje već više od 18 godina. Svojim poslovnim uspjesima nastoji otvarati nove mogućnosti za razvoj društva i poboljšanje kvalitete života. Ta se osjetljivost očituje u nizu humanitarnih donacija i sponzorstava iz godine u godinu dodjeljuje različitim udrugama, institucijama i pojedincima.

Za 2017. godinu nema najava konkretnih aktivnosti donacija i sponzorstva, već samo kratke informacije o već održanim aktivnostima u 2016.

Odnos prema zaposlenicima:

Banka u Godišnjem izvješću za 2016. godinu navodi strategiju upravljanja ljudskim potencijalima - identificiranje, mjerenje, nagrađivanje i prepoznavanje visoke produktivnosti i talentiranih radnika, sa željom da postane poželjan poslodavac koji nudi pozitivno i izazovno radno okruženje u kojem će zaposlenici moći razvijati svoje karijere. Eventualne konkretne aktivnosti vezane uz odnos prema zaposlenicima ne navode se u Izvješću.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke ne mogu se pronaći podatci o angažiranosti Banke u području zaštite ili brige o okolišu.

Banka u svojoj ponudi ima zeleni (eko) kredit za poticanje energetske učinkovitosti.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice, navodeći pri tome konkretne slučajeve i projekte, bez navođenja financijskih podataka.

3.4.7. Hrvatska poštanska banka d.d.

Hrvatska poštanska banka, dioničko društvo osnovana je u listopadu 1991. godine kao univerzalna bankarska organizacija za obavljanje svih bankarskih poslova u zemlji i

inozemstvu. Hrvatska pošta i telekomunikacije osnovale su Banku te sve do početka 2001. godine bile su većinski vlasnik. Od 2001. godine Republika Hrvatska putem fondova i društava u njenom vlasništvu postala je većinski vlasnik dionica Banke.

Danas je HPB najveća banka u domaćem vlasništvu i jedna od dvije banke u vlasništvu države. Aktiva HPB-a 30. rujna 2016. godine iznosi 19,1 milijardi kuna što Banku svrstava na 7. mjesto na rang listi banaka.

Tržišno pozicionirana i konkurentski profilirana, Hrvatska poštanska banka omogućuje kvalitetan i cjelovit financijski servis građanima, državnoj upravi te hrvatskim gospodarstvenicima, osobito segmentu malog i srednjeg poduzetništva.

Hrvatska poštanska banka je 100-postotni vlasnik društava HPB Invest d.o.o., HPB Nekretnine d.o.o i HPB Stambena štedionica d.d. koji zajedno čine HPB Grupu.

3.4.7.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Banka izvještava javnost o svojim aktivnostima u domeni društvene odgovornosti na čak sedam podstranica: Znanje je moć, HPB i UN Global Compact, Zaposlenici u akciji, Zeleni ured, Donacije, Sponzorstva i Projekti i suradnje.³⁹

Banka je članica i potpisnica UN Global Compact inicijative, najveće svjetske inicijative na području društveno odgovornog poslovanja. Svojim ulaskom u zajednicu onih koji su svojom voljom odlučili slijediti i unaprjeđivati načela odgovornog poslovanja, Banka je prihvatila djelovati kao financijska ustanova koja razumije i preuzima odgovornost financijskog oslonca, bliskog i dostupnog partnera svim svojim klijentima, građanima, tvrtkama i javnim poduzećima.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Banka javno objavljuje godišnji upitnik Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke

³⁹ URL: <https://www.hpb.hr/>

burze .⁴⁰ Također, Banka provodi politiku nulte stope tolerancije prema koruptivnim djelima kroz vlastiti antikorupcijski program.

Temeljne vrijednosti: čestitost, pravednost, povjerenje, lojalnost, savjesnost, solidarnost, pouzdanost, društvena odgovornost.

Temeljna načela: etično i profesionalno ponašanje, primjena i poštivanje zakona i propisa, tajnost poslovnih informacija, orijentacija prema klijentima, odgovornost u poslovanju, zaštita interesa dioničara.

Povjerljivost i sigurnost podataka: Svi podaci o klijentima dobiveni izravnim ili neizravnim putem, strogo su povjerljivi i služe za unutarnju uporabu. Bez prethodnog i izričitog odobrenja klijenata, banka ne daje vanjskim osobama ili ustanovama povjerljive podatke, uz iznimku opravdanog zahtjeva nadležnih vlasti ili razmjene općih informacija među bankama.

Zaposlenici su dužni primjenjivati načela banke u svome radu u postupanju prema suradnicima, klijentima, dobavljačima, konkurentima, ustanovama, dioničarima i široj javnosti.

Osnovni principi u pogledu odnosa s trećim stranama: Osnovni principi Hrvatske poštanske banke u odnosu s trećim osobama temeljeni su na Etičkom kodeksu banke. Oni obuhvaćaju transparentnost, zadovoljstvo korisnika usluge, briga o klijentima, konstantno unaprjeđenje usluge i društveno odgovorno poslovanje.

Kontinuiranim usavršavanjem zaposlenika ulaže se u stručni kadar i usvajaju nove tehnologije. Posebna pozornost pridaje se ekološkoj osviještenosti kojom raste briga prema vlastitoj okolini⁴¹.

⁴⁰ Dostupno na:

https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58ef7357337104255b002adb/files/HPB_d.d._Godi_nji_upitnik_Kodeksa_korporativnog_upravljanja_za_2016.pdf

⁴¹ Dostupno na: <https://www.hpb.hr/odnosi-s-investitorima/antikorupcijski-program>

Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Banka navodi da je „svjesna je da je ulaganje u znanje i intelektualni kapital najbolja investicija i osnovni preduvjet jačanja konkurentnosti naše zemlje. Svoju osjetljivost za pitanja vezana uz kvalitetu studentskog života, HPB dokazuje sudjelovanjem u raznim projektima usmjerenim unaprjeđenju obrazovanja mladih te stalnim podupiranjem mnogobrojnih obrazovnih projekata, institucija i pojedinaca. Podržavajući studente stipendiranjem te provođenjem stručnih praksi, Banka izravno pomaže mladim ljudima u stjecanju prvih radnih iskustava.“ Konkretno aktivnosti koje to potvrđuju su:

- Europski tjedan novca (učenicima srednjih škola pruža se prilika da nauče osnovne financijske pojmove te kako što odgovornije ulagati i trošiti novac. Poslovnice banke u tjednu novca posjeti preko 1000 gimnazijalaca te učenika ekonomskih, tehničkih i strukovnih škola)
- Nacionalna zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu (Banka podupire rad Zaklade kojoj je osnovna uloga stipendiranje nadarenih i uspješnih učenika te nagrađivanje za njihov volonterski angažman i društveno odgovoran rad, kao i pružanje potpore učenicima i studentima s invaliditetom).

Donacije i sponzorstva:

- Europski parlament mladih Hrvatske (Europski parlament mladih u Hrvatskoj nacionalni je ogranak Europskog parlamenta mladih koji djeluje diljem Europe s ciljem poticanja mladih na aktivno sudjelovanje u društvu. Zasjedanja ovog parlamenta sastoje se od rada u odborima koji konsenzusom nastoje riješiti pojedine aktualne probleme u međunarodnoj, društvenoj, političkoj, ekonomskoj i kulturnoj sferi).
- Tržište novca i kratkoročnih vrijednosnica d.d. (Tržište novca i kratkoročnih vrijednosnica osnovano je 1990. godine kao uređeno mjesto javnog trgovanja sudionika novčanog tržišta. Dugi niz godina organizira godišnju znanstveno-stručnu konferenciju „Hrvatsko novčano tržište“, a u radu konferencije sudjeluju ugledni stručnjaci i predstavnici najvažnijih financijskih institucija u Republici

Hrvatskoj nastojeći na taj način doprinijeti razvoju i transparentnosti hrvatskog novčanog tržišta. Hrvatska poštanska banka od 2005. godine pruža potporu organiziranju te aktivno sudjeluje u radu ove znanstveno-stručne konferencije).

Sinjska alka (Banka već tradicionalno svojim donacijama pruža potporu organizaciji ovog poznatog događaja).

Kupujmo hrvatsko (Banka sudionik akcije 'Kupujmo hrvatsko' u organizaciji Hrvatske gospodarske komore, riječ je o najpoznatijoj nacionalnoj akciji koja promovira najkvalitetnije hrvatske proizvode).

Bijenale slikarstva (Banka je glavni pokrovitelj trećeg izdanja izložbe Bijenale slikarstva u organizaciji HDLU-a).

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke ne mogu se pronaći informacije o aktivnostima Banke vezane uz odnos prema zaposlenicima.

No, u Godišnjem izvješću za 2016. godinu Banka opširno izvještava o aktivnostima vezanim uz brigu za zaposlenike. Vezano uz načela odgovornog poslovanja koja se odnose na poštivanje ljudskih prava, Banka je tijekom 2016. godine nastavila provoditi aktivnosti na području informacijske sigurnosti u poslovanju, kao i na području zaštite, edukacije i brige o svim zaposlenicima Banke. Nastavljeno je korištenje sustava e-Učionice, stalno dostupne svim zaposlenicima bez obzira na vrijeme korištenja i lokaciju radnog mjesta. Sustavom edukacije zaposlenika preko internih trenera kontinuirano se educiraju novi i postojeći zaposlenici za pojedina radna mjesta sa svim potrebnim edukacijskim sadržajima kako bi se osposobili i u dovoljnoj mjeri pripremili za obavljanje redovitih radnih aktivnosti.

Dodatna briga za zaposlenike sastoji se od periodičkog ispitivanja zadovoljstva poslom. U 2015. godini započeto je s opsežnim ispitivanjem zadovoljstva poslom i organizacijske klime u Banci kako bi se stekao uvid kako zaposlenici percipiraju Banku kao svog poslodavca i organizaciju, njezine prednosti i slabosti te kako se osjećaju radeći u njoj. Takve aktivnosti intenzivirale su se u 2016. godini na svim razinama. Cilj je identifikaciju ključnih točki u svakodnevnom radnom okruženju čije bi se unaprjeđenje značajno

odrazilo na zadovoljstvo poslom, angažiranost zaposlenika a time i na kvalitetu cjelokupne organizacijske klime. Rezultati ankete ujedno su važna smjernica u pokretanju planova i konkretnih aktivnosti radi postizanja poboljšanja u organizacijskim procesima i radnom okruženju.

Banka kontinuirano vodi računa o stručnosti i obrazovanju svojih zaposlenika i podržava i promovira cjeloživotno obrazovanje.

Vezano za informiranost zaposlenika o internim i eksternim događajima i trendovima, Banka izdaje interno glasilo Moja HPBanka, čiji je cilj poboljšati vertikalnu i horizontalnu komunikaciju unutar Banke, te omogućiti zaposlenicima koji rade diljem Hrvatske da upoznaju svoje kolege. Uz interno glasilo postoji i HPB interni web portal, službeni informacijski kanal dostupan svim zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

U cilju jače društvene odgovornosti u području ekologije, Banka je 2012. godine usvojila preporuke Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) i u svoje poslovanje uvela Zeleni ured - aktivnosti i principe poslovanja koji pridonose očuvanju okoliša.

Ova inicijativa ima za cilj podići ekološku svijest zaposlenika Banke koji svojim ponašanjem izravno doprinose očuvanju i zaštiti okoliša. Uvođenje Zelenog ureda podrazumijeva veću brigu o očuvanju okoliša i pridržavanje načela ekološke i energetske održivosti kao što su: racionalno korištenje energenata, uredskog materijala i opreme, smanjenje otpada i recikliranje. Svako od ovih načela obuhvaća niz aktivnosti čija primjena rezultira pozitivnim učincima na okoliš i lokalnu zajednicu, ali i na samo poslovanje Banke. U svrhu definiranja aktivnosti i mjera Zelenog ureda, donesena je Politika Zelenog ureda koje se pridržavaju svi zaposlenici Banke prilikom obavljanja svojih svakodnevnih radnih aktivnosti.

Također, Banka je članica Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju. To je udruga koja predvodi transformaciju hrvatskog tržišta graditeljstva i nekretnina prema održivosti promovirajući programe zelene gradnje i tehnologije. Udruga broji više od 110 aktivnih

članova iz područja gospodarstva, financija, javne uprave te akademske zajednice.

Banka je član Svjetskog savjeta na zelenu gradnju i Europske mreže savjeta za zelenu gradnju, čije su aktivnosti a informiranje, educiranje te organizacija i sudjelovanje u kampanjama za promicanje održive gradnje.

Banka u svojoj ponudi ima dugoročni zeleni stambeni kredit za izgradnju, dogradnju, nadogradnju ili dovršenje nisko energetske i pasivnih kuća ili za poboljšanje energetske učinkovitosti na postojećim objektima.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

O svojim aktivnostima u području DOP-a Banka izvještava javnost u sklopu svoje internetske stranice, bez podataka o svoti izdvojenih financijskih sredstava za donacije i sponzorstva.

Banka izvještava o aktivnostima DOP-a u svojim Godišnjim izvješćima. Tako u Godišnjem izvješću za 2016. godinu⁴² izvještava o odnosu prema zaposlenicima; antikorupcijskim aktivnostima vezanim za promicanje integriteta i transparentnosti poslovanja, unapređenja odnosa i komunikacije s klijentima i otkrivanju i sprječavanju pranja novca. Naglašava se i strateško opredjeljenje Banke u brizi za zaštitu okoliša, navodeći konkretne aktivnosti u tom području.

Kao potpisnica UN-ove Global Compact inicijative o društveno odgovornom poslovanju, Banka na godišnjoj razini priprema Izvještaj o napretku s pregledom stanja, ciljeva i poduzetih aktivnosti vezano uz načela odgovornog poslovanja⁴³. Prema pravilima izvještavanja, Banka se u Izvještaju osvrće na deset načela odgovornog poslovanja, koja su podijeljena u četiri poglavlja: ljudska prava, uvjeti rada, okoliš i antikorupcijska načela.

⁴² Dostupno na:

https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58f73252337104255b268177/files/HPB_Godi_nje_izvje_e_2016_-_BANKA.pdf

⁴³ Dostupno na:

https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58fd946337104255b51dcd8/files/HPB_Izvje_taj_o_napretku_za_2016.pdf

3.4.8. OTP Banka d.d.

OTP banka je osma banka po veličini na hrvatskom bankarskom tržištu, s ukupnom aktivom od 16,2 milijarde kuna. Oko 1.000 zaposlenika banke putem razgranate mreže od 103 poslovnice diljem cijele Hrvatske posluje s više od 400.000 klijenata u sektoru građanstva te u sektoru gospodarstva. Sjedište banke je u Zadru, a poslovni centri nalaze se u Zagrebu, Puli, Sisku, Dubrovniku i Osijeku. OTP banka Hrvatska je početkom svibnja 2017. preuzela vlasništvo nad Splitskom bankom. Time je započelo stvaranje snažne nove banke koja će klijentima osigurati cjelovitu ponudu naprednih financijskih proizvoda i usluga nakon pune integracije koja se očekuje u ljeto 2018. Do tada obje banke će poslovati kao zasebni pravni subjekti.

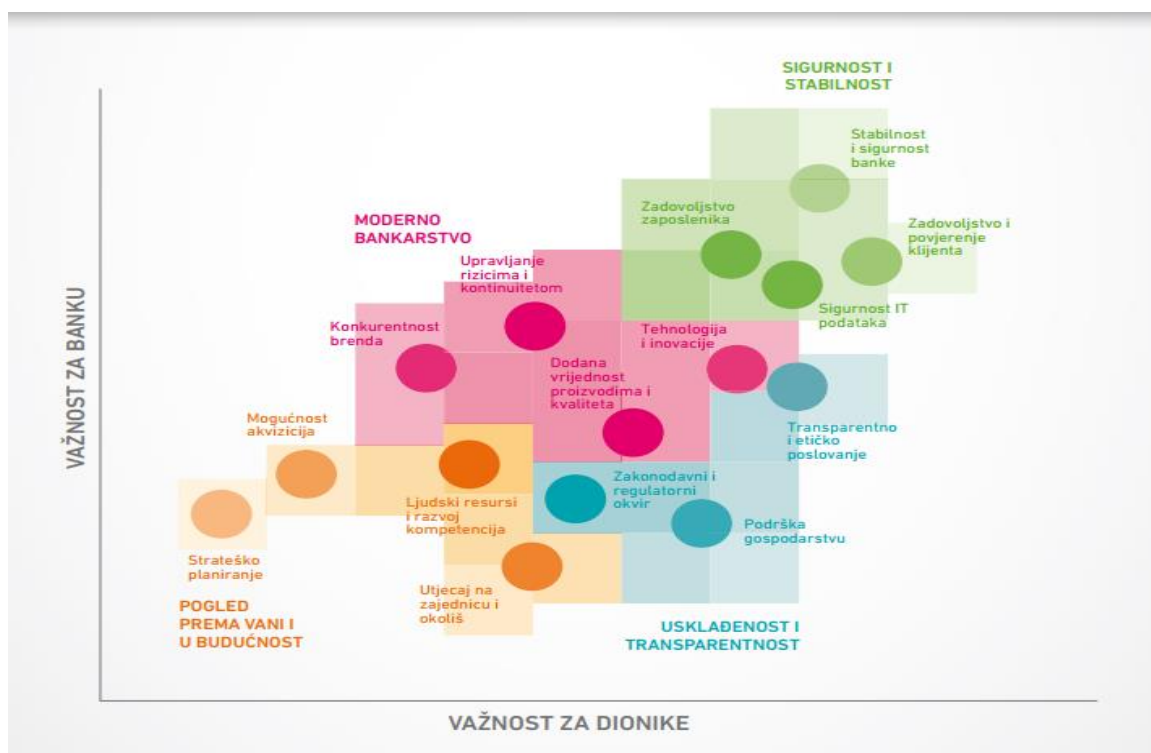
3.4.8.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici⁴⁴ Banka na podstranici Društveno odgovorno poslovanje izjavljuje da „*posluje na načelima društvene odgovornosti vidljivim u odgovornom i transparentnom poslovanju, od odobravanja kredita do upravljanja štednjom i rizicima, ali i u projektima kroz koje nastoji doprinijeti razvoju lokalnih zajednica u kojima, specifična po svom regionalnom karakteru, posluje. OTP banka nastoji potaknuti i održati stalan dijalog s interesno-utjecajnim skupinama svjesni da bančino poslovanje utječe na više od tisuću zaposlenika, niz dobavljača te klijente*“. Svoje projekte izgradnje odnosa sa zajednicom kroz društveno odgovorno poslovanje banka je ujediniła pod brendom Zeleno svjetlo za sport, obrazovanje, znanost, kulturu, zdravlje, poduzetništvo.

Banka je uključena u projekt Indeks DOP-a Hrvatske gospodarske komore.

⁴⁴ URL: <https://www.otpbanka.hr/>

Slika 5: Strateški pristup održivosti

Izvor: Izvještaj o održivosti 2014-15. www.otp.hr

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici, podstranica Poštivanje zakonitosti objavljen je i javno dostupan Etički kodeks, koji „predstavlja primarni, temeljni sustav etičkih pravila Banke, te nadopunjuje odredbe propisa Republike Hrvatske i ostalih internih akata Banke. Etička pravila Banke predstavljaju smjer koji treba slijediti tijekom obavljanja svakodnevnih zadataka, u odnosu s kolegama, poslovnim partnerima i ostalim zainteresiranim osobama u skladu s dobrom poslovnom reputacijom Banke i njenom ulogom na tržištu. Banka očekuje od svojih radnika da se i u situacijama koje nisu posebno regulirane Etičkim kodeksom ponašaju transparentno, pošteno i profesionalno, u skladu s najvišim standardima odgovornog ponašanja“⁴⁵.

⁴⁵ Dostupno na: https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/doc/eticki_kodeks.pdf

Također, objavljena je Izjava o sprječavanju pranja novca⁴⁶.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na stranici Društveno odgovorno poslovanje objavljena je kontakt e-mail adresa za tražitelje donacija ili sponzorstva.

U okviru programa "Zeleno svjetlo za znanje" Banka stipendira studente slabijeg imovinskog stanja. U proteklih sedam godina banka je za ovaj program izdvojila više od četiri milijuna kuna. U akademskoj godini 2016./2017. Banka s 500.000 kuna pomaže 77 učenika i studenta slabijeg imovinskog stanja s područja gradova Zadra, Siska, Čakovca i Benkovca, općina Župa dubrovačka i Nuštar te Sveučilišta u Zadru. Stipendije su dodijeljene putem natječaja, a kriteriji su bili materijalni i socijalni položaj te opći uspjeh u školovanju. Projekt stipendiranja studenata slabijeg imovinskog stanja realiziran je u partnerstvu s predstavnicima lokalne uprave i samouprave, što znači da se banka kao partner priključila njihovim postojećim programima stipendiranja u ovoj akademskoj godini.

Također, Banka od akademske godine 2016./2017. stipendira i talentirane studente deficitarnih zanimanja. Nakon provedenog natječaja dodijeljene su tri stipendije od kojih je jedna za izvrsnost.

Banka je donirala sredstva za pomoć u obnovi KBC Osijek, podupire veslački klub Iktus kao i razne druge klubove, udruge i ustanove. Informacije o aktivnostima u području sponzorstva i donacija opširne su i transparentne – navode se konkretni projekti, nazivi primatelja donacija i načini raspodjele financijskih sredstava.

⁴⁶ Dostupno na:

https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/doc/izjava_o_sprjecavanju_pranja_novca.pdf

Odnos prema zaposlenicima:

Banka motivira i potiče svoje zaposlenike i radi na izgradnji kulture odgovornog ponašanja. Banka navodi da vodi računa da se kvaliteta rada i doprinosa zaposlenika u poslovanju prepozna i na odgovarajući način nagradi. Zaposlenicima osigurava razne pogodnosti kroz pojedinačna i kolektivna rješenja. Pojedinačne pogodnosti reguliraju se posebnim ugovorima i predstavljaju ekvivalent dodane vrijednosti koju banka plaća onim kadrovima za kojima iskazuje poseban interes u svom poslovanju. Kolektivne pogodnosti zaposlenika nemaju status ugovorenog prava zaposlenika, već se isplaćuju u neoporezivom iznosu sukladno poreznim propisima ili je njihova isplata uglavnom utemeljena na diskrecijskim odlukama Uprave banke. Isplata jubilarnih nagrada, naknada za korištenje godišnjeg odmora (regres), božićnica, pokloni djeci zaposlenika i druge prigodne isplate redovito se isplaćuju zaposlenicima. Zaposlenicima i članovima njihovih obitelji osigurane su i druge financijske pogodnosti. To su npr. posebna financijska potpora koja se može odobriti zaposleniku banke koji se našao u financijskim teškoćama nastalim kao posljedica različitih čimbenika, nesreća te nepredviđenih, posebnih ili neočekivanih događaja. Banka vodi računa da prema članovima uže obitelji svojih umrlih ili poginulih zaposlenika iskaže brigu i humani pristup te da kroz financijsku potporu u vidu stipendiranja redovitog školovanja njihove djece, na određeni način doprinese boljoj kvaliteti njihovog daljnjeg življenja. Pored ispunjavanja zakonskih obveza u pogledu zdravlja zaposlenika, zaposlenicima osigurava i dodatne sistematske preglede.

Tablica 2: **Motiviranje zaposlenika putem nagrađivanja**

NAGRADE ZA DOPRINOS POSLOVANJU BANKE	2014.	2015.
Prema proceduri za nagrađivanje zaposlenika za sudjelovanje na projektu	122	124
Prema proceduri nagrađivanja rezultata u maloprodaji	297	364
Prema proceduri za isplatu godišnjeg bonusa za izvedbu	276	283
Prema proceduri za nagrađivanje rezultata u mekoj naplati	12	8
Prema proceduri za nagrađivanje naplate lošeg dugovanja	5	3
Prema proceduri za nagrađivanje ideja	4	3
Ukupno	716	785
%	57,46	68,80

Izvor: www.otp.hr

Krajem 2014. žiri European Business Awards ⁴⁷ odabrao je OTP banku za nacionalnog prvaka u kategoriji najboljeg poslodavca, odnosno jednog od hrvatskih predstavnika u tom europskom natjecanju. Riječ je o jednom od najznačajnijih neovisnih programa koji uključuje više od 24.000 poslovnih subjekata iz 33 europske zemlje. Na ovaj se način OTP banka predstavila europskoj poslovnoj javnosti kao kvalitetan i poželjan poslodavac s inovativnom i aktivnom radnom sredinom.

Svijest i briga o okolišu:

U poslovnu strategiju Banke ugrađeno je uvođenje mjera smanjenja utjecaja na okoliš. Prva je u Hrvatskoj koja će koristiti vlastite izvore energije izgradnjom tri solarne elektrane u tri grada – Dubrovniku, Zadru i Puli, kojima će se osigurati dio potrebne električne energije na upravnim zgradama. Banka je sudjelovala u zajedničkom financiranju projekta poticanja obnovljivih izvora energije korištenjem subvencioniranih sredstava Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Izgradnjom vlastitih sunčanih elektrana Banka u svojoj poslovnoj strategiji provodi smjernice Europske unije o energetske učinkovitosti tj. proizvodnji električne energije na mjestu potrošnje.

Tablica 3: **Ulaganja Banke u zaštitu okoliša**

UKUPNA ULAGANJA U ZAŠTITU OKOLIŠA (HRK)	2014.	2015.
Ukupno, opasni i neopasni otpad	20.692,94	23.228,13
Energetski certifikati	0,00	29.450,00
Edukacija	0,00	3.000,00
Sunčana elektrana Dubrovnik	336.186,25	25.410,84
Sunčana elektrana Zadar	5.500,00	15.000,00

Izvor: www.otp.hr

U okviru programa Zeleno svjetlo za okoliš, Banka na razne načine nastoji smanjivati svoj utjecaj na okoliš, razvijati projekte energetske učinkovitosti, kao i unaprijediti vlastiti sustav odvajanja otpada.

⁴⁷ Dostupno na: <http://www.businessawardseurope.com/>

Banka nudi građanstvu Sunčani kredit, namijenjen adaptaciji stana u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti te gradnja, dovršenje ili adaptacija kuće u svrhu poboljšanja energetske učinkovitosti, kupnja stana ili kuće energetskog razreda B, A i A+, poboljšanje energetske učinkovitosti financiranjem troškova izrade projekta, plinifikacije domaćinstava, sustava za filtriranje vode, kreditiranja zahvata na nekretnini koji utječu na smanjenje potrošnje energije, kupnje ili ugradnje solarnih kolektora za vlastite potrebe ili za potrebe prodaje struje HROTE-u, sustava za klimatizaciju, ugradnje vanjske stolarije s izostaklom, termo fasada, obnove krovišta, vjetrogeneratora i sl.

Izješćivanje o praksi DOP-a:

Osim iznimno transparentnim i opširnim predstavljanjem aktivnosti iz područja DOP-a na svojoj internetskoj stranici, Banka objavljuje godišnji Izveštaj o održivosti.⁴⁸ Izveštaj sadrži financijske podatke (dobit, prihodi, aktiva...) , pregled proizvoda i usluga , definiranje pozicije u bankarskom sustavu RH , misiju i viziju Banke , temeljna načela korporacijskog upravljanja ; strateški pristup održivosti ; ciljeve razvoja DOP-a ; politiku ugradnje materijalnih pitanja u poslovnu strategiju i uključenje dionika ; podatci o zaposlenicima i aktivnostima vezanim uz DOP.

⁴⁸ Dostupno na: https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/dokumenti/godisnja-izvjesca/otp_dop_2016-hr_final.pdf

Tablica 4: **Strateški pristup DOP-u**

Ugradnja materijalnih pitanja u poslovnu strategiju i uključenje dionika						
	TRŽIŠTE	REGULATIVA	SIGURNOST	DRUŠTVENI TRENDVI	TEHNOLOGIJA	KORPORATIVNA KULTURA
KLIJENTI	povjerenje klijenata		financijska pismenost i edukacija	nove navike i potrebe	razvoj kanala	individualni pristup klijentu
ZAPOSLENICI	konkurentnost i poduzetništvo	radna mobilnost	edukacija	društvena klima	bankar-savjetnik i edukator	razvoj liderstva raznolikost kao "spajajuća vrijednost"
DIONIČARI	razvoj tržišta		upravljanje rizicima i kontinuitet	sinergija grupe	ulaganje u inovacije	razvoj ugleda
REGULATORI	stroži nadzor		pojava i porast e-kriminala	transparentnost poslovanja		
DRŽAVNA ADMINISTRACIJA		promjene propisa		pojednostavljenje procesa	razvoj tehnoloških aplikacija	
POSLOVNA UDRUŽENJA	razmjena iskustava	javna savjetovanja				razvoj stručnosti
INTERESNE UDRUGE			zajednički nastup	razmjena znanja i iskustava		
DOBAVLJAČI	odgovornost za kvalitetu		nadzor kvalitete	korištenje lokalnih dobavljača	pouzdanost	integracija (prijenos kulture)
POSLOVNI PARTNERI	zajednički interesi i sinergija			zajedničke inicijative	zajedničke inovacije	razvoj suradničke kulture
LOKALNE ZAJEDNICE	ulaganja u zajednicu i partnerstva			korištenje lokalnih dobavljača		posebnost lokalne kulture

Izvor: Izvještaj o održivosti 2014-15. OTP Banka

3.4.9. Sberbank d.d.

Sberbank d.d. je članica grupacije Sberbank Europe koja je danas prisutna na ukupno devet tržišta u Europi: Austriji, Bosni i Hercegovini (Sarajevo i Banja Luka), Hrvatskoj, Češkoj, Njemačkoj, Mađarskoj, Sloveniji, Srbiji i Ukrajini.

Banka je u Republici Hrvatskoj prisutna od 1997. godine, a od 18. siječnja 2013. godine posluje pod imenom Sberbank d.d.

Osnivač Sberbank Europe je Sberbank Russia, najveća ruska banka i jedna od vodećih svjetskih financijskih institucija. Na Sberbank otpada gotovo trećina ukupne aktive ruskog

bankarskog tržišta, a banka je ujedno i ključni kreditor nacionalne ekonomije te najveći depozitar u Rusiji.

3.4.9.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁴⁹ nisu pronađeni podatci o aktivnostima u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici Banke nije dostupan podatak o postojanju a time niti primjeni vlastitog poslovnog kodeksa. Pretraživanje je prošireno na sve sadržaje interneta (pomoću internetskog pretraživača), te je pronađen dokument Sberbank Code of Corporate Ethics izdan od Sberbank Russia⁵⁰. Kako je Banka dio Sberbank grupe, može se pretpostaviti da Banka primjenjuje načela i smjernice propisane ovim korporativnim Kodeksom u svom poslovanju.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađene podstranice koje izvještavaju o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim sličnim aktivnostima. Na podstranici Press nalazi se podatak da je Banka u 2016. sponzorirala Hrvatsko narodno kazališta u Zagrebu i fotografsku izložbu pod nazivom "Rusija: Život, mjesta, trenuci" koja je bila dio jesenske izložbene sezone zagrebačkog Muzeja za umjetnost i obrt (MUO).

Odnos prema zaposlenicima:

Na podstranici Zapošljavanje Banka navodi da nudi koncept nagrađivanja sukladno znanju, vještinama i iskustvu, što uključuje plaću i bonus koji ovisi o učinku i rezultatima.

⁴⁹ URL: <https://www.sberbank.hr/gradjani/>

⁵⁰ Dostupno na: file:///C:/Users/Renata/Downloads/Corrcode_Eng.pdf

Pored toga nudi i brojne druge beneficije, poput osiguranja i povoljnijih uvjeta poslovanja za svoje djelatnike.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Banka ima u ponudi Zeleni kredit za poboljšanje energetske učinkovitosti.

Izvešćivanje o praksi DOP-a:

Banka ne objavljuje izvješća o aktivnostima DOP-a.

3.4.10. Podravska banka

Podravska banka jedna je od najstarijih banaka u Republici Hrvatskoj. Na stoljetnim temeljima tradicije, Banka se profilira u modernu financijsku instituciju univerzalnog tipa i nudi potpun bankarski servis, te brojne financijske usluge građanima i poduzetnicima.

3.4.10.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o praksi u području DOP-a⁵¹.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Dionice su uvrštene u javnu kotaciju na Zagrebačkoj burzi, stoga Banka primjenjuje preporuke Kodeksa. Banka redovito dostavlja godišnji upitnik koji je sastavni dio Kodeksa, Zagrebačkoj burzi koja ga javno objavljuje.⁵²

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

⁵¹ URL: <https://www.poba.hr/>

⁵² Dostupno na: http://zse.hr/userdocsimages/god_upit/PDBA_god_upit_2016_HR.pdf

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim aktivnostima vezana uz DOP.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima. U godišnjem izvješću Banka navodi da „*značajna pažnja stavlja se na socijalni status zaposlenih koji se odražava i u sklopljenom novom Kolektivnom ugovoru*“.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Banka ima u ponudi Energo stambeni kredit za kupnju nisko energetske stambene nekretnine energetskog razreda A+, A, B ili C, izgradnju, dogradnju, nadogradnju te dovršenje i održavanje nisko energetske stambene nekretnine energetskog razreda A+, A, B ili C, te povećanje energetske učinkovitosti na postojećim stambenim nekretninama (postavljanje termo fasade, zamjena krovišta, ugradnja vanjske stolarije s izostaklom, zamjena sustava grijanja, kupnja i ugradnja sunčanih toplinskih pretvarača (kolektora) te ostale opreme za korištenje obnovljivih izvora energije i sl.).

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.11. Istarska banka d.d.

Kao lokalna banka pod nazivom Istarska komunalna banka i štedionica Pula, Filijala Umag osnovana je 1956. godine, odnosno početak rada IKB-a vezan je za početak formiranja prvih poslovnih banaka koje se formiraju sa sjedištem na području Istre. Godine 1961. osnivaju se samostalne komunalne banke na Poreštini i Bujštini te je 1964. godine došlo do spajanja Komunalne banke Umag i Komunalne banke Poreč u Istarsku kreditnu banku

Umag. Od tada Banka posluje pod današnjim imenom, konstantno se širi, a od 1990. posluje kao dioničko društvo.

3.4.11.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁵³ nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Dionice su uvrštene u javnu kotaciju na Zagrebačkoj burzi, stoga Banka primjenjuje preporuke Kodeksa, uvažavajući specifičnosti bankarskog sektora. Banka redovito dostavlja godišnji upitnik koji je sastavni dio Kodeksa, Zagrebačkoj burzi koja ga javno objavljuje⁵⁴.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

⁵³ URL: <http://www.ikb.hr/Default.aspx>

⁵⁴ Dostupno na: <http://zse.hr/default.aspx?id=76475>

Banka nudi kredit za stambene zgrade - sanaciju krova i fasade stambene zgrade te druga ulaganja u zgradu radi povećanja energetske učinkovitosti.

Izješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.12. Štedbanka d.d.

Štedbanka d.d. Zagreb, osnovana 1994. godine, od samog je početka željela biti prepoznata kao manja, ali kvalitetna, solidna i efikasna banka. Banka želi malim i srednjim poslovnim subjektima biti prva, a velikima druga banka; želi biti ona koja svojom fleksibilnošću i ekonomičnim poslovanjem može nadopuniti ponudu tamo gdje veliki sustavi ne mogu. Štedbanka je po kapitalu najveća banka u stopostotnom hrvatskom privatnom vlasništvu.

3.4.12.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁵⁵ nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Banka kao kreditna institucija razvija svoje poslovanje i djeluje u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja, s ciljem da svojom poslovnom strategijom, poslovnom politikom, internim aktima i poslovnom praksom doprinese transparentnom i učinkovitim poslovanju i uspostavi kvalitetnijih veza s poslovnom sredinom u kojoj ostvaruje svoje poslovanje, a sve u skladu s temeljnim načelima bankarskog poslovanja. Kodeks korporativnog upravljanja objavljen je na internetskoj stranici Banke⁵⁶.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu vidljivi podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz uključenost u zajednicu i aktivnosti vezane uz sponzorstva i donacije.

⁵⁵ URL: <http://www.stedbanka.hr/>

⁵⁶ Dostupno na: <http://www.stedbanka.hr/repository/datoteke/Kodeks-korporativnog-upravljanja.pdf>

Odnos prema zaposlenicima:

Nema podataka o politici Banke u području odnosa prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu objavljeni podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz svijest i brigu o okolišu.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.13. Jadranska banka

Jadranska banka d.d. Šibenik je financijska ustanova duge tradicije u hrvatskom bankarskom sektoru. U 19 poslovnica, njenim uslugama koristi se 56 000 građana, te 3 600 pravnih osoba i obrtnika. Banka je osnovana 17. travnja 1957. godine pod nazivom Komunalna banka Šibenik. U proteklih 59 godina više je puta bila transformirana i usklađivana sa zakonima koji su uređivali poslovno bankarstvo. Od 1989. godine djeluje kao Jadranska banka, dioničko društvo. Odlukom Uprave Državne agencije za sanaciju banaka i osiguranje štednih uloga otvoren je postupak sanacije nad Bankom. Imenovana je Sanacijska Uprava koja poduzima sve potrebne radnje i sva potrebna sredstva kako bi se omogućilo nesmetano provođenje sanacijskog postupka u skladu sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava, a Banka nastavlja sa redovnim poslovanjem i za klijente nema nikakvih promjena.

3.4.13.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na podstranici pod nazivom Sponzorstva ⁵⁷ ukratko se navodi da Banka prepoznaje tradicionalne kulturne, sportske i druge vrijednosti, ponajprije Županije šibensko-kninske u kojoj djeluje. Sponzoriranjem i donacijama oduvijek podržava njihovu opstojnost i

⁵⁷ URL: <http://www.jadranska-banka.hr/>

kvalitetan napredak. U prvom planu, Banci je promicanje ugleda Šibenika i njegove šire regije u zemlji i inozemstvu.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Dionice su uvrštene u javnu kotaciju na Zagrebačkoj burzi, stoga Banka primjenjuje preporuke Kodeksa, uvažavajući specifičnosti bankarskog sektora. Banka redovito dostavlja godišnji upitnik koji je sastavni dio Kodeksa, Zagrebačkoj burzi koja ga javno objavljuje⁵⁸.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke navodi se da Banka često sponzorira sportske klubove, humanitarne i ostale udruge i sl., i to prvenstveno lokalnu zajednicu u kojoj djeluje (Županija šibensko kninska). Posljednja vidljiva objava odnosi se na dodjelu donacija za Šibensko kazalište i NK Šubićevac.

Odnos prema zaposlenicima:

Nema podataka o politici Banke u području odnosa prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu vidljivi podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz brigu o okolišu.

Izješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađena javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a, osim objave o sponzorstvima i donacijama na internetskoj stranici Banke.

⁵⁸ Dostupno na: http://www.jadranska-banka.hr/dokumenti/pdf/hrv/kodeks/2014/Godisnji_upitnik_kodeksa_korporativnog_upravljanja_za_2014.pdf

3.4.14. Primorska banka d.d.

Primorska banka osnovana je 2001. godine na temeljima svoje prethodnice „Primorske štedionice“. Primorska banka d.d. Rijeka kao mala, stabilna banka nastoji biti prilagodljiva promjenama na svjetskom bankarskom tržištu i orijentirana na želje i potrebe svakog pojedinog klijenta.

3.4.14.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke ⁵⁹ nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici Banke a ni proširenim pretraživanjem interneta nisu pronađeni podatci koji ukazuju na to da Banka ima vlastiti poslovni kodeks.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu vidljivi podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz uključenost u zajednici i aktivnosti vezane uz sponzorstva i donacije.

Odnos prema zaposlenicima:

Nema podataka o politici Banke u području odnosa prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu objavljeni podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz svijest i brigu o okolišu.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

⁵⁹ URL: <https://www.primorska.hr/>

3.4.15. Kreditna Banka Zagreb d.d.

Kreditna banka Zagreb d.d. je u potpunom hrvatskom vlasništvu. Svoje poslovanje započela je u siječnju 1994. godine, kada je ujedno i dobila ovlaštenje Hrvatske narodne banke za obavljanje svih poslova sa stranim sredstvima plaćanja, uključujući i poslove platnog prometa i kreditnih poslova s inozemstvom. Od samog početka rada intenzivno je uključena u domaće i međunarodno tržište novca i kapitala.

3.4.15.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁶⁰ nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Dionice Banke su u javnu kotaciju na Zagrebačkoj burzi, stoga Banka primjenjuje preporuke Kodeksa. Banka dostavlja godišnji upitnik koji je sastavni dio Kodeksa Zagrebačkoj burzi koja ga javno objavljuje. Banka ne objavljuje navedeni upitnik na Internet stranici, već je isti pronađen kao sastavni dio Godišnjeg financijskog izvješća⁶¹.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu vidljivi podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz uključenost u zajednicu i aktivnosti vezane uz sponzorstva i donacije

Odnos prema zaposlenicima:

Nema podataka o politici Banke u području odnosa prema zaposlenicima.

⁶⁰ URL: <http://www.kbz.hr/>

⁶¹ Dostupno na:
<https://www.kbz.hr/Dokumenti/Izvjescia/2015/KBZ%20d.d.%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%2031.12.%202015.pdf>

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu objavljeni podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz svijest i brigu o okolišu.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.16. Samoborska Banka d.d.

Samoborska banka d.d. jedna je od najstarijih financijskih institucija u Hrvatskoj. Samoborska štedionica osnovana je 1873. godine i u kontinuitetu posluje do danas. Na osnivačkoj skupštini 1989. godine Samoborska banka d.d. Samobor osnovana je kao dioničko društvo. Osnivači Samoborske banke su gospodarski subjekti s područja Samobora, ali i izvan njega.

3.4.16.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁶², a ni proširenom pretragom na nisu pronađeni podatci o praksi u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici Banke a ni proširenim pretraživanjem interneta nisu pronađeni podatci koji ukazuju na to da Banka ima usvojen neki oblik poslovnog kodeksa.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim aktivnostima vezana uz DOP.

⁶² URL: <http://www.sabank.hr/>

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima. U godišnjem izvješću Banka navodi da „značajna pažnja stavlja se na socijalni status zaposlenih koji se odražava i u sklopljenom novom Kolektivnom ugovoru“.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a, niti javno objavljen godišnji financijski izvještaj za 2016. godinu.

3.4.17. KentBank

KentBank je dio Süzer Grupe. Süzer Grupa je jedna od afirmiranih i ukorijenjenih grupacija u Turskoj osnovana 1952. Süzer Grupa danas predstavlja Tursku na međunarodnoj razini te ostvaruje partnerstva sa svjetskim liderima različitih sektora te je jedan lidera održivog razvoja u Turskoj, inovativne vizije, kroz domaća i strana ulaganja.

3.4.17.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Banka na internetskoj stranici⁶³ ima podrstranicu Održivost i društvena odgovornost. Banka se u svim segmentima svog poslovanja i prema svim dionicima rukovodi načelom odgovornosti, kreirajući na taj način uvjete za svoj brži poslovni razvoj. Načela održivog razvoja primjenjuju u sljedećim područjima:

- kreditnom poslovanju
- marketingu, sponzorstvima, donacijama i odnosima s javnošću
- skrbi o djelatnicima, sustavu razvoja karijere i edukacije
- gospodarenju imovinom i resursima

⁶³URL: <http://www.kentbank.hr/>

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Kao društvo čije su povlaštene dionice uvrštene u kotaciju MTP-a na Zagrebačkoj burzi d.d., Banka u skladu sa zakonskom regulativom, a s ciljem uspostavljanja visokih kriterija korporativnog upravljanja, u svom poslovanju primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA) i Zagrebačke burze.

Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Osim izjave o prihvaćanju i implementaciji načela održivosti i društvene odgovornosti, na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o konkretnim aktivnostima vezana uz sponzorstva, donacije i sl.

Odnos prema zaposlenicima:

Osim objave na podstranici Karijere koja kaže da : „*Politika Upravljanja ljudskim potencijalima Banke bazira se na strateškom upravljanju ljudskim potencijalima u svim segmentima poslovanja Banke, sa željom da budu u društvu najpoželjnijih poslodavaca svima onima koji traže posao, ali jednako tako i postojećim zaposlenicima*“, nema drugih konkretnih podataka o politici Banke u odnosu prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Izješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.18. Partner Banka

Banka je utemeljena ratne 1991. godine, kao jedna od prvih privatnih banaka u 100% hrvatskom vlasništvu. Početni je kapital iznosio samo 11 milijuna kuna. Banka je 1994.

dokapitalizirana II. emisijom dionica te je dionički kapital krajem godine iznosio 5,2 milijuna EUR-a. Iste godine Banka postaje članicom SWIFT-a, društva za globalne financijske telekomunikacije. Banka danas ima podružnice u Osijeku, Rijeci, Splitu, Puli, Zadru i Varaždinu.

3.4.18.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁶⁴ nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovni kodeks:

Na internetskoj stranici Banke a ni širim pretraživanjem interneta nisu pronađeni podatci koji ukazuju na to da Banka ima usvojen vlastiti poslovni kodeks.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o aktivnostima vezana uz sponzorstva, donacije i sl. Na podstranici Vijesti pronađena je informacija o tome da je Banka 2017. godine sredstva namijenjena za božićne poklone odlučila usmjeriti bolnici Gornja Bistra kojom će se omogućiti uređenje bolesničkih soba i igraonice za malene pacijente.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

⁶⁴ URL: <http://www.paba.hr/>

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.19. Banka Kovanica d.d.

Banka Kovanica d.d. je osnovana u Republici Hrvatskoj 1997. godine pod nazivom Štedionica Kovanica d.d. i preimenovana u Banku Kovanica d.d. 2002. godine. Banka Kovanica d.d. je u vlasništvu Cassa di Risparmio della Repubblica di San Marino S.P.A. koja pripada najstarijoj bankarskoj grupaciji u Republici San Marino s više od 130 godina bankarske tradicije. Banka Kovanica d.d. je mala, poslovna Banka s veoma atraktivnim rizičnim profilom.

3.4.19.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁶⁵, a ni proširenom pretragom na nisu pronađeni podatci o praksi u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici Banke a ni širim pretraživanjem interneta nisu pronađeni podatci koji ukazuju na to da Banka ima usvojen poslovni kodeks.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim aktivnostima vezana uz DOP.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima.

⁶⁵ URL: <https://www.kovanica.hr/>

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a, niti javno objavljen godišnji financijski izvještaj za 2016. godinu.

3.4.20. Karlovačka banka

Povijest Karlovačke banke seže još od 1856. godine kad je osnovana Karlovačka štedionica, dok je 1955. godine osnovana Karlovačka banka i štedionica Karlovac. Poslovnu mrežu trenutno čini 10 poslovnica, 3 ispostave i 2 podružnice. Podružnice su u Zagrebu i Rijeci.

3.4.20.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁶⁶ nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj objavio je listu pionira DOP-a u Republici Hrvatskoj, odnosno onih koji su dobrovoljno pristupili projektu Indeks DOP tj. projektu ocjene društvene odgovornosti poduzeća. Jedna od rijetkih banaka na popisu je Karlovačka banka. No, upitnik koji služi kao alat za procjenu prakse i indeksa DOP-a, Banka je popunila i dostavila samo za 2008. godinu, nakon čega prestaje s tom praksom.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

U svom Godišnjem izvješću za 2016. godinu Banka je objavila Izjavu o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja. Kao društvo kojem su dionice uvrštene u javnu kotaciju na Zagrebačkoj burzi, izjavljuje da je tijekom 2016. godine dobrovoljno primjenjivala preporuke Kodeksa, uvažavajući specifičnosti bankarskog sektora. Banka je u godišnjem

⁶⁶ URL: <http://www.kaba.hr/>

upitniku, koji je sastavni dio Kodeksa, dostavila Zagrebačkoj burzi i HANFA-i radi javne objave.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u ovom području DOP-a.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nema javno objavljenih podataka o aktivnostima u području DOP-a.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Osim podataka na internetskoj stranici, nisu pronađeni druga javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.21. Croatia banka d.d.

Croatia banka d.d. osnovana je 1989. godine pod imenom Banka male privrede d.d. Zagreb. Od 1990. godine ima veliko ovlaštenje te obavlja sve bankarske poslove u zemlji i inozemstvu za male, srednje i velike poduzetnike, financijske institucije, lokalnu upravu i građane. Godine 1995. promijenila je svoj naziv i od tada se zove Croatia banka d.d. Zagreb. Banka je u potpunom vlasništvu Republike Hrvatske.

3.4.21.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na podstranici Društveno odgovorno poslovanje Banka⁶⁷ se deklarira kao „društveno osviještena institucija koja prepoznaje važnost poticanja i aktivnog sudjelovanja u događajima koji doprinose razvitku društva u cjelini“.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Dostupan je Etički kodeks Banke., kojim se uređuju temeljna načela i pravila dobrog ponašanja radnika Banke u međusobnom odnosu prema ostalim radnicima, klijentima, poslovnim partnerima, građanima, radu i radnoj okolini te pravila postupka utvrđivanja povreda ovog Kodeksa od strane radnika Banke, a temeljem pritužbi podnesenih od radnika, klijenata, poslovnih partnera i ostalih građana⁶⁸.

U sklopu antikorupcijskog programa, na internetskoj stranici navedeni su kontakti za klijente Banke i sve ostale koji imaju sumnje i pritužbe na neetičko i moguće koruptivno ponašanje zaposlenika sa napomenom da će identitet osobe i sadržaj prijave biti dostupan isključivo ovlaštenoj osobi za nepravilnosti⁶⁹.

Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

U procesu odobravanja sponzorstava i donacija Banka pruža podršku djeci i humanitarnim programima te sadržajima i projektima iz područja kulture i sporta, a „sve u skladu sa svojim trenutnim mogućnostima“.

Banka svojim aktivnostima nastoji postići sljedeće ciljeve:

⁶⁷ URL: <https://www.croatiabanka.hr/hr/naslovnica/>

⁶⁸ Dostupno na: <https://www.croatiabanka.hr/media/8222/Eticki-kodeks.pdf>

⁶⁹ Dostupno na: <https://www.croatiabanka.hr/media/8207/Obrazac-za-prijavu-nepravilnosti.pdf>

- doprinositi kvaliteti življenja u gradovima, mjestima ili regijama u kojima Banka djeluje,
- sudjelovanjem u rješavanju problema u društvu Banka nastoji biti „dobar građanin“,
- kontinuirano graditi gospodarsku i socijalnu odgovornost i reputaciju Banke,
- sudjelovati u uspostavljanju novih kriterija iniciranjem promjena na hijerarhijskoj ljestvici društvenih vrijednosti stvaranjem novih vrijednosti,
- pratiti aktualne društvene i gospodarske događaje u Hrvatskoj te odobravanjem sponzorskih i donatorskih sredstava biti socijalno osjetljiv i odgovoran financijski i gospodarski subjekt.

Dostupan je obrazac koji se može predati na razmatranje za sponzorstvo ili donaciju. Prioritetna područja za koje je Banka spremna sponzorirati i donirati su znanost, kultura i umjetnost (knjiga, kazalište, film, dizajn, likovna umjetnost), inovatorstvo, stručni skupovi s područja bankarstva i financija, šport i humanitarne akcije.

Također, dostupno je transparentno izvješće o sponzorstvima i donacijama za 2016. godinu, uključujući podatke o iznosu pojedinih potpora⁷⁰.

Odnos prema zaposlenicima:

Osim općenitih ciljeva primjene DOP-a u svom poslovanju (ranije u tekstu pod: Uključenost u zajednicu), na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosu prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Osim općenitih ciljeva primjene DOP-a u svom poslovanju (ranije u tekstu pod: Uključenost u zajednicu), na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

⁷⁰ Dostupno na: <https://www.croatiabanka.hr/media/107133/popis-sponzorstava-i-donacija-2016.pdf>

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Na internetskoj stranici Banke dostupna su godišnja izvješća Popis sponzorstava i donacija.

3.4.22. Slatinska Banka d.d.

Slatinska banka d.d. utemeljena je 1992. godine i od tada pa do danas je jedina depozitna financijska institucija sa sjedištem u Virovitičko-podravskoj županiji. Prateći suvremene svjetske bankarske trendove, te potrebe vlastitih klijenata, Banka je značajnije napore uložila u širenje spektra svojih usluga. Slijedeći takvu poslovnu filozofiju osmišljeni su modeli za potpuno financijsko praćenje klijenata u njihovom poslovanju, pomoću kojih Banka nastoji uz najveću mjeru sigurnosti pridonijeti podizanju kvalitete i konkurentnosti poslovanja samih klijenata.

3.4.22.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁷¹, a ni proširenom pretragom na nisu pronađeni podatci o praksi u području DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

U skladu s pravilima Zagrebačke burze, Uprava i Nadzorni odbor Banke izjavljuju da Banka primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojeg su zajedno izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza. Godišnji upitnik dostavljen je Zagrebačkoj burzi radi javnog objavljivanja.⁷²

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim aktivnostima vezana uz DOP.

⁷¹ URL: <https://www.slatinska-banka.hr/>

⁷² Dostupno na: <http://zse.hr/default.aspx?id=76100>

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.23. Veneto Banka

Veneto banka d.d., osnovana je 1992. kao dioničko društvo. Sjedište Banke je u Zagrebu, a poslovanje se obavlja putem mreže poslovnica koje se nalaze na području pet županija Republike Hrvatske i to dvije u Zagrebu, te u Puli, Poreču, Rijeci, Splitu i Zadru. Veneto Banca banka je dio grupe Gruppo Veneto Banca koja je prema procjeni Europske središnje banke jedna od 14 talijanskih strateški značajnih kreditnih institucija.

3.4.23.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁷³ nalazi se podstranica Korporativne vrijednosti, a to su za Banku : osoban odnos s klijentima, zadovoljstvo zaposlenika, stvaranje dodatne vrijednosti, etičnost i kvaliteta. Dodatnih podataka o stvarnim aktivnostima i praksi DOP-a nema.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Banka je 2016. godine usvojila Etički kodeks i pravila ponašanja, kojim Banka definira sustav vrijednosti i etičkih načela ponašanja te obveze i odgovornosti koje preuzima unutar Banke i izvan nje.

⁷³ URL: <http://www.venetobanka.hr/Default.aspx>

Također, Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim aktivnostima vezana uz DOP.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

3.4.24. J&T Banka

Početak 2017. godine Varaždinska banka (VABA) mijenja ime i počinje poslovati kao J&T banka. To je korak kojim ta mala regionalna banka mijenja svoj strateški fokus i približava se konceptu butik investicijske banke. S preuzimanjem imena svog vlasnika, češkog J&T-ja, banka se želi jasnije pozicionirati na domaćem tržištu nuđenjem specijaliziranih usluga krojenih po mjeri klijenata i njihovih zahtjeva. Vodeća češka banka – J&T Banka odlučila je otvoriti vrata hrvatskog tržišta dokapitalizacijom Vaba d.d. banku u lipnju 2014. godine. Tijekom proteklog razdoblja još je nekoliko puta dokapitalizirala Vaba d.d. banku Varaždin, dok danas udjelom od 82,55 posto u vlasničkoj strukturi i upravljanju banke J&T Banka svakodnevno unapređuje poslovanje J&T banke d.d.

3.4.24.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁷⁴ nisu objavljeni podatci o aktivnostima DOP-a.

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici Banke ne nalaze se podaci o postojanju vlastitog kodeksa.

Banka je potpisnica Kodeksa dobre poslovne prakse kao članica gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu objavljeni podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz uključenost u zajednicu.

Odnos prema zaposlenicima:

Na podstranici Karijere, Banka navodi da „uz kvalitetno razvijene modele upravljanja ljudskim resursima, potičemo osobni razvoj, timski rad i kreativnost jer znamo da nas samo motivirani zaposlenici mogu dovesti do ostvarenja visoko postavljenih ciljeva“. Drugih aktivnosti ili podataka o politici Banke u području odnosa prema zaposlenicima nema.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu objavljeni podatci o aktivnostima DOP-a vezane uz svijest i brigu o okolišu.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Na internetskoj stranici Banke nema informacija u aktivnostima i provođenju politike DOP-a u nijednom segmentu. Također, takvi se podatci ne mogu naći niti u Godišnjem izvješću za 2016. godinu.

⁷⁴ URL: <http://www.jtbanka.hr/>

U navedenom Godišnjem izvješću postoji Izjava o izmjeni Kodeksa korporativnog upravljanja. U Izjavi piše da su Uprava i Nadzorni odbor Banke u prosincu 2009. usvojili Kodeks korporativnog upravljanja Vaba d.d. banke Varaždin, kojim su uspostavljeni visoki standardi i načini ostvarenja dobrog korporativnog upravljanja (dalje: Kodeks Banke). Navodi se da je Kodeks objavljen na službenim web stranicama Banke (www.jtbanka.hr), no detaljnim pretraživanjem taj dokument na internet stranici Banke nije pronađen.

Nadalje, Banka izjavljuje da *„u svemu što nije regulirano navedenim Kodeksom, Banka primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja nastao u suradnji Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga i Zagrebačke burze, u mjeri u kojoj je primjenjiv na Banku“*.

Sukladno čl. 272. Zakona o trgovačkim društvima, Uprava izjavljuje da je Banka tijekom poslovne 2016. godine dobrovoljno primjenjivala preporuke obaju Kodeksa, uz odstupanje u određenim dijelovima (detaljno obrazloženo u godišnjem upitniku koji je sastavni dio Kodeksa i dostavlja se Zagrebačkoj burzi d.d. radi javne objave). No, pretraživanjem interneta navedeni dokument nije pronađen, već je utvrđeno da je Godišnji upitnik, koji je sastavni dio Kodeksa koji se dostavlja Zagrebačkoj burzi d.d., posljednji puta javno objavljen u 2011. godini i odnosi se na primjenu Kodeksa u 2010. godini, kada je Banka još poslovala pod imenom VABA.

3.4.25. Imex Banka d.d.

Kao banka u hrvatskom vlasništvu, Banka teži konkurentnosti i napretku hrvatskog gospodarstva, zbog čega posebno podupire hrvatsku proizvodnju i izvoznike. Banka zapošljava 155 djelatnika u 19 poslovnica i teži postati nacionalna banka s poslovnom mrežom u svim dijelovima zemlje. U tijeku je otvaranje brojnih poslovnica u cijeloj Hrvatskoj.

3.4.25.1. Analiza sadržaja po zadanim područjima DOP-a

Na internetskoj stranici Banke⁷⁵, a ni proširenom pretragom na nisu pronađeni podatci o praksi u području DOP-a.

⁷⁵ URL: <https://www.imexbanka.hr/>

Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom:

Na internetskoj stranici Banke a ni širim pretraživanjem interneta nisu pronađeni podatci koji ukazuju na to da Banka ima usvojen poslovni kodeks.

Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja):

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o sponzorstvima, donacijama ili nekim drugim aktivnostima vezana uz DOP.

Odnos prema zaposlenicima:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o odnosima prema zaposlenicima.

Svijest i briga o okolišu:

Na internetskoj stranici Banke nisu pronađeni podatci o brizi o okolišu ili nekim drugim sličnim aktivnostima.

Izvješćivanje o praksi DOP-a:

Nisu pronađeni javno dostupna izvješća o aktivnostima i praksi DOP-a.

4. USPOREDNA ANALIZA PODATAKA O PRAKSI DOP-A NA INTERNETSKIM STRANICAMA BANAKA U RH

Analizom sadržaja internetskih objava o aktivnostima u području DOP-a na internetskim stranicama banaka, dobavljeni su podatci o praksi DOP-a u bankarskom sektoru RH. Usporednom analizom prikazana je praksa DOP-a po svim uključenim područjima – uređenje poslovanja poslovnim kodeksom, aktivnosti i projekti vezani uz uključenost u lokalnu i/ili širu zajednicu, odnos prema zaposlenicima, briga i svijest o okolišu, izvještavanje o aktivnostima DOP-a.

Usporedna analiza podataka za sve banke uključene u istraživanje, kao i za sva promatrana područja aktivnosti DOP-a dovodi do relevantnih zaključaka o praksi DOP-a u hrvatskom bankarskom sektoru.

Tablica 5: Prikaz prakse DOP-a u bankarskom sektoru RH

BANKA	KODEKS	ZAJEDNICA	ZAPOSLENICI	OKOLIŠ	IZVJEŠTAVANJE
ZAGREBAČKA BANKA	•	•	•	•	•
PRIVREDNA BANKA	•	•	•	•	•
ERSTE BANKA	•	•	•	•	•
RAIFFEISEN BANK	•	•	•	•	•
SPLITSKA BANKA	•	•	•	•	•
ADDIKO BANKA	•	•	•	•	•
HPB	•	•	•	•	•
OTP BANKA	•	•	•	•	•
SBERBANK	•		•	•	
PODRAVSKA BANKA	•			•	
ISTARSKA BANKA	•			•	
ŠTEDBANKA	•				
JADRANSKA BANKA	•	•			•
PRIMORSKA BANKA					

KREDITNA BANKA ZAGREB	•				
SAMOBORSKA BANKA	•				
KENTBANK	•				
PARTNER BANKA	•				
BANKA KOVANICA					
KARLOVAČKA BANKA	•				
CROATIA BANKA	•	•			•
SLATINSKA BANKA	•				
VENETO BANKA	•				
J&T BANKA	•				
IMEX BANKA					

Izvor: vlastita izrada

Od dvadeset i pet banaka u Hrvatskoj, dvadeset i dvije (88%) usvojile su neki oblik poslovnog kodeksa. Tri banke, dvije u pretežito stranom i jedna u pretežito domaćem vlasništvu nisu usvojile poslovni kodeks.

Osam vodećih banaka, ali i dvije male banke (40% od svih banaka) provode praksu DOP-a kroz uključenost u lokalnu i/ili širu zajednicu – sedam stranih i tri banke u pretežito domaćem vlasništvu.

Prelazeći okvire regulirane radnim zakonodavstvom RH , devet vodećih banaka (36%) osigurava svojim zaposlenicima dodatne povlastice provodeći u praksi aktivnosti DOP-a vezane uz brigu o zaposlenicima.

Pet banaka (20%) provodi praksu brige o okolišu, zaštiti i racionalnom iskorištavanju prirodnih resursa. No, još sedam banaka (dakle ukupno jedanaest, tj. 44%) u svojoj ponudi nudi neku vrstu zelenih kredita za građanstvo i gospodarstvo. Također treba naglasiti da sve banke imaju razvijene on line usluge (internetsko bankarstvo, zahtjevi za kredit i sl.), a zbog ušteda koje takve usluge donose u usporedbi sa klasičnim poslovanjem u poslovnica (npr. manja potrošnja papira, energije itd.), često se nazivaju i „zelenim poslovanjem“.

Deset banaka (40%) izvještava o svojim aktivnostima u područjima DOP-a. Radi se o osam stranih i dvije banke u domaćem državnom vlasništvu.

Obzirom na opseg i sadržaj aktivnosti u svim promatranim područjima, usporednom analizom došlo se do liste jedanaest banaka (44% od svih banaka) hrvatskog bankarskog sektora za koje se može reći da uključuju neke od oblika internih i/ili eksternih elemenata DOP-a u svoje poslovanje. To su:

- Zagrebačka banka,
- Privredna banka,
- Erste banka,
- Raiffeisen banka,
- Splitska banka,
- Addiko banka, HPB,
- OTP banka i
- Sberbank,
- Jadranska banka i
- Croatia banka.

Od navedenih banaka, pet (20% od svih banaka) provode praksu po svim promatranim područjima DOP-a, te se može zaključiti da kontinuirano i kvalitetno provode aktivnosti i strategiju poslovanja u društveno odgovornom segmentu i da pružaju dodanu vrijednost zajednici u kojoj posluju. To su:

- Zagrebačka banka,
- Privredna banka,
- Erste banka,
- HPB i
- OTP banka.

Jedanaest banaka (44% od svih banaka) usvojilo je neki oblik poslovnog kodeksa sa ciljem djelovanja u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja i temeljnim načelima bankarskog poslovanja, ali ne provode aktivnosti DOP-a vezane uz zajednicu, okoliš, zaposlenike i sl. pa se stoga ne može reći da provode praksu DOP-a. To su:

- Podravska banka,
- Istarska banka,
- Štedbanka,
- Kreditna banka Zagreb,
- Samoborska banka,
- Kentbank,
- Partner banka,
- Samoborska banka,
- Slatinska banka,
- Veneto banka i
- J&T banka.

Tri banke (12% od svih banaka) nisu u svoje poslovanje uključile nikakve aktivnosti DOP-a, niti su usvojile poslovni kodeks. To su:

- Primorska banka,
- Banka kovanica i
- Imex banka.

4.1. Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom

Poslovna etika banaka raspravlja dvije skupine pitanja – o zakonskoj regulativi koja regulira djelovanje banaka i njihov nadzor, te o etičkim dimenzijama njihovoga djelovanja. Iz same naravi struke proizlaze moralne norme koje bankar treba slijediti u svome profesionalnom postupanju.

Oblici poslovnih kodeksa koji su usvojeni u bankarskom sektoru RH su: Kodeks korporativnog upravljanja, Kodeks dobre bankovne prakse, Etički kodeks, Kodeks ponašanja, Kodeks poslovnog ponašanja i etike.

Tablica 6: Prikaz prakse za područje: Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom

BANKA	VLASTITI POSLOVNI KODEKS	KODEKS NA RAZINI KORPORACIJE	POTPISNIK KODEKSA ZAGREBAČKE BURZE	POTPISNIK KODEKSA HUB-a
ZAGREBAČKA BANKA	•	•	•	•
PRIVREDNA BANKA	•	•	•	•
ERSTE BANKA			•	•
RAIFFEISEN BANK		•		•
SPLITSKA BANKA	•			•
ADDIKO BANKA	•			•
HPB			•	•
OTP BANKA	•			•
SBERBANK				•
PODRAVSKA BANKA			•	•
ISTARSKA BANKA			•	•
ŠTEDBANKA	•			
JADRANSKA BANKA				•

PRIMORSKA BANKA				
KREDITNA BANKA ZAGREB			•	•
SAMOBORSKA BANKA				•
KENTBANK			•	•
PARTNER BANKA				•
BANKA KOVANICA				
KARLOVAČKA BANKA			•	•
CROATIA BANKA	•			•
SLATINSKA BANKA			•	•
VENETO BANKA				•
J&T BANKA				•
IMEX BANKA				

Izvor: vlastita izrada

Od promatranih dvadeset i pet, sedam banaka (28%) je na svojim internetskim stranicama objavilo tekst vlastito izrađenog kodeksa. Proširenim pretraživanjem sadržaja interneta nisu pronađeni podatci iz kojih bi se moglo zaključiti da i neke od ostalih istraživanih banaka posjeduju vlastito izrađen i usvojen kodeks.

Samo jedna banka na svojoj je internetskoj stranici objavila korporativni Etički kodeks (Raiffeisen Bank International), dokument koji se odnosi se na sve zaposlenike u inozemnim podružnicama, društvima-kćerima kojima RBI izravno ili neizravno upravlja, kao i društvima u kojima ima većinski udio.

Prema novom Zakonu o računovodstvu (ZOR)⁷⁶, NN 120/16, čl. 22. svi poslovni subjekti od javnog interesa čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište kapitala bilo koje države članice dužni su u godišnje izvješće uvrstiti izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja. Dionice deset banaka (40%) uvrštene su u kotaciju na Zagrebačkoj burzi. U skladu s pravilima Zagrebačke burze, Banke primjenjuju Kodeks korporativnog upravljanja kojeg su zajedno izradile Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga i Zagrebačka burza. Banke Godišnji upitnik dostavljaju Zagrebačkoj burzi radi javnog objavljivanja.

Dvadeset banaka (80%) članice su gospodarskog interesnog udruženja Hrvatska udruga banaka (HUB) i potpisnice Kodeksa dobre bankovne prakse.⁷⁷ Kodeks dobre bankovne prakse dobrovoljni je okvir kojim banke uređuju poslovanje s klijentima (pravnim i fizičkim osobama) i drugim bankama. Kodeks predstavlja vrijednosti koje banke žele prihvatiti i provoditi u međusobnim odnosima. Prihvaćanjem Kodeksa banke postavljaju standard dobre bankovne prakse kojega se pridržavaju kao minimuma u svom poslovanju, a sadržava osnovne elemente koje svaka banka treba imati u vlastitim internim pravilima.

Može se zaključiti da je većina banaka (88%) u bankarskom sektoru RH usvojila neki od oblika poslovnog kodeksa. Najveći broj banaka (80%) učinilo je to putem članstva u Hrvatskoj udruzi banaka koja je donijela Kodeks dobre bankovne prakse postavljajući standard poslovanja kojeg se sve članice pridržavaju i time promiču odgovornost, javnost i profesionalnost bankovne struke. Banke čije dionice kotiraju na Zagrebačkoj burzi (40% od svih banaka u RH) usvojilo je Kodeks korporativnog upravljanja i dostavlja obvezna godišnja izvješća o primjeni kodeksa. Jedna banka u svom poslovanju primjenjuje korporativni kodeks na nivou cijele internacionalne Grupe. Sedam banaka izradilo je,

⁷⁶ Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>

⁷⁷ Dostupno na: http://www.hub.hr/sites/default/files/hub_brosura_2015.pdf

usvojilo i primjenjuje vlastite kodekse, a šest od njih paralelno su potpisnice i Kodeksa HUB-a. Banke koje nemaju nikakav oblik poslovnog kodeksa jesu male banke po kriteriju bruto dobiti i aktive. Dvije banke su u većinskom stranom vlasništvu (švicarska privatna banka i banka iz San Marina), a jedna banka je u potpuno hrvatskom vlasništvu.

Zaključno, banke u RH prepoznale su nužnost usvajanja nekog oblika poslovnog kodeksa sa ciljem djelovanja u skladu s dobrom praksom korporativnog upravljanja, te temeljnim načelima bankarskog poslovanja.

4.2. Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja)

Sve banke u RH koje su uključile koncept DOP-a u svoje poslovanje i imaju svijest o potrebi kontinuirane potpore zajednici u kojoj posluju, aktivno provode praksu sponzorstva, donacija i ostalih sličnih aktivnosti kojima otvaraju nove mogućnosti za razvoj društva i poboljšanje kvalitete života.

Tablica 7: Prikaz prakse za područje: Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja)

BANKA	SPORT	KULTURA	EDUKACIJA, ZNANOST	ZAPOŠLJAVANJE START UP	HUMANITARNE AKTIVNOSTI
ZAGREBAČKA BANKA	•	•	•	•	•
PRIVREDNA BANKA	•	•	•	•	•
ERSTE BANKA	•	•	•	•	•
RAIFFEISEN BANK			•		
SPLITSKA BANKA	•	•		•	•
ADDIKO BANKA	•	•	•		•
HPB	•	•	•	•	•
OTP BANKA	•	•	•	•	•
SBERBANK					
PODRAVSKA BANKA					
ISTARSKA BANKA					
ŠTEDBANKA					
JADRANSKA BANKA					
PRIMORSKA BANKA					

KREDITNA BANKA ZAGREB					
SAMOBORSKA BANKA					
KENTBANK					
PARTNER BANKA					
BANKA KOVANICA					
KARLOVAČKA BANKA					
CROATIA BANKA	•	•	•		•
SLATINSKA BANKA					
VENETO BANKA					
J&T BANKA					
IMEX BANKA					

Izvor: vlastita izrada

Osam banaka, u većem ili manjem opsegu, nastoji doprinijeti i pokazati odgovornost prema lokalnoj i/ili široj zajednici putem donacija i sponzorstava, te pružati kontinuiranu podršku i poticaje velikom broju projekata. U praksi su te financijske potpore usmjerene na sport, kulturu, edukaciju, znanost, projekte vezane uz samozapošljavanje, start up ili

pokretanje malog poduzetništva, te razne humanitarne aktivnosti. Jedna od banaka, RBA, pri informiranju javnosti o svojim aktivnostima ne navodi konkretne projekte ali na svojoj internetskoj stranici jasno izjavljuje kako takve aktivnosti kontinuirano poduzima.

Male banke na svojim internetskim stranicama nemaju objava iz kojih bi se moglo zaključiti da provede praksu DOP-a. Izuzetak je Croatia banka, koja obzirom na svoj plasman u tablici banaka po veličini, ima izuzetno kvalitetne i transparentne internetske stranice koje izvještavaju o aktivnostima DOP-a, te pokazuje da je društveno osviještena institucija koja prepoznaje važnost poticanja i aktivnog sudjelovanja u događajima koji doprinose razvitku društva u cjelini. Popisi sponzorstava i donacija koji uključuju naziv i podatke o primatelju, svrhu i razlog potpore, te svote financijskih potpora redovito se objavljuju na godišnjoj razini. Može se pretpostaviti, ali na temelju samo ovog istraživanja ne i sa sigurnošću zaključiti, da je razlog odstupanja od pravila „manje banke nisu društveno odgovorno angažirane“ to što je Banka u vlasništvu RH, odnosno pridržavanja Banke preporuka i smjernica HNB-a.

Od dvadeset i pet banaka, devet (36%) provodi praksu DOP-a kroz uključenost i aktivnosti u lokalnoj i široj zajednici, i to sedam banaka u pretežito stranom i dvije banke u pretežito domaćem vlasništvu.

Hrvatska poštanska banka i Croatia banka svojom praksom u području uključenosti u zajednicu, odnosno kvalitetom aktivnosti i projekata nimalo ne zaostaju za većim stranim bankama, mada se može pretpostaviti da se radi o puno manjem financijskom angažmanu. Istovremeno, čak sedam stranih banaka ne izvještava o promatranim aktivnostima, pa se može zaključiti da aktivnosti banaka u području uključenosti u zajednicu više ovise o plasmanu banke po veličini, nego o vlasničkoj strukturi.

4.3. Odnos prema zaposlenicima

Važan temelj održivosti je trajno ulaganje u osobni i profesionalni razvoj zaposlenika. Po dobivenim podacima, prilikom planiranja poslovne strategije devet vodećih banaka uključuje neki od oblika brige i ulaganja u svoje zaposlenike.

Tablica 8: Prikaz prakse za područje: Odnos prema zaposlenicima

BANKA	EDUKACIJA I USAVRŠAVANJE	DODATNE POGODNOSTI I NAGRAĐIVANJE	OKRUŽENJE I SREDSTVA ZA RAD	BRIGA O ZDRAVLJU	SPORTSKE I OSTALE AKTIVNOSTI
ZAGREBAČKA BANKA	•	•	•	•	•
PRIVREDNA BANKA	•	•	•	•	•
ERSTE BANKA	•		•	•	•
RAIFFEISEN BANK	•				
SPLITSKA BANKA		•		•	•
ADDIKO BANKA		•			
HPB	•				
OTP BANKA		•		•	
SBERBANK		•			
PODRAVSKA BANKA					
ISTARSKA BANKA					
ŠTEDBANKA					
JADRANSKA BANKA					

PRIMORSKA BANKA					
KREDITNA BANKA ZAGREB					
SAMOBORSKA BANKA					
KENTBANK					
PARTNER BANKA					
BANKA KOVANICA					
KARLOVAČKA BANKA					
CROATIA BANKA					
SLATINSKA BANKA					
VENETO BANKA					
J&T BANKA					
IMEX BANKA					

Izvor: vlastita izrada

Dvije najveće banke - Zagrebačka banka i Privredna banka iznimno kvalitetno brinu o svojim zaposlenicima na način da ulažu u njihovo profesionalno usavršavanje i dodatnu edukaciju, osiguravaju im kvalitetno i zdravo radno okruženje, potiču i financijski nagrađuju osobite poslovne uspjehe, brinu o njihovom zdravlju i socijalnom statusu itd.

Najveći broj banaka – njih šest – svoje zaposlenike dodatno financijski nagrađuje, pet banaka brine o njihovom zdravlju kroz razne zdravstveno medicinske aktivnosti (sistematski pregledi, dopunsko zdravstveno osiguranje i sl.), pet banaka omogućava svojim zaposlenicima dodatne edukacije i usavršavanje, četiri banke organiziraju sportske i ostale aktivnosti u kojima se zaposlenici bolje upoznaju i stvaraju timsko ozračje, a samo tri vodeće banke osiguravaju zaposlenicima ugodno i zdravo radno okruženje.

Iz dobivenih podataka razvidno je da odnos prema zaposlenicima i stupanj ulaganja u zaposlenike proporcionalan veličini odnosno profitabilnosti banke. Osim HPB-a, sve banke su u pretežito stranom vlasništvu.

4.4. Briga o okolišu

Provoditi praksu DOP-a, između ostalog, znači i poslovati u skladu sa strategijom održivog razvoja, raditi na mjerama očuvanja prirode i zaštiti okoliša, podržavati i provoditi različite projekte i aktivnosti u tom cilju.

Tablica 9: Prikaz prakse za područje: Briga o okolišu

BANKA	BRIGA ZA OKOLIŠ	ENERGIJA	EKO KREDITI
ZAGREBAČKA BANKA	•	•	•
PRIVREDNA BANKA	•	•	•
ERSTE BANKA	•	•	•
RAIFFEISEN BANK			•
SPLITSKA BANKA			•
ADDIKO BANKA			•
HPB	•	•	•
OTP BANKA	•	•	•
SBERBANK			•
PODRAVSKA BANKA			•
ISTARSKA BANKA			•
ŠTEDBANKA			
JADRANSKA BANKA			
PRIMORSKA BANKA			

KREDITNA BANKA ZAGREB			
SAMOBORSKA BANKA			
KENTBANK			
PARTNER BANKA			
BANKA KOVANICA			
KARLOVAČKA BANKA			
CROATIA BANKA			
SLATINSKA BANKA			
VENETO BANKA			
J&T BANKA			
IMEX BANKA			

Izvor: vlastita izrada

Jedanaest banaka (44%) je razvilo i stavilo na tržište kredite koji su namijenjeni za financiranje kupnje i izgradnje stambene nekretnine višeg energetskeg razreda A, A+ i B, te za poboljšanje energetske učinkovitosti postojećeg objekta, a samim time i štednju energije. Uz ponudu zelenih kredita, samo pet banaka (20%) provode praksu DOP-a procjenjujući vlastiti utjecaj na okoliš, te različitim aktivnostima nastoje smanjiti potrošnju energije i podići svijest svojih zaposlenika i društvene okoline o važnosti brige za okoliš.

Može se zaključiti da su banke u Hrvatskoj još uvijek nedovoljno angažirane u segmentu okoliša , usvajanja kvalitetnih poslovnih procesa i ekološki održivog poslovanja.

4.5. Izvješćivanje o praksi DOP-a

Nefinancijsko izvještavanje ili izvještavanje o društveno odgovornom ponašanju praksa je mjerenja, objavljivanja i polaganja računa unutarnjim i vanjskim dionicima u vezi s učinkom trgovačkog društva radi održivog razvoja.

Organizacije koje promiču društveno odgovorno poslovanje svoje aktivnosti u tom dijelu poslovanja najčešće prezentiraju široj javnosti putem svojih internetskih stranica i društvenih mreža, te kao dio svog godišnjeg izvješća ili kao samostalno izvješće. Osim kao prezentacija javnosti, izvještavanje pomaže u postavljenju ciljeva i mjerenju učinka i uspješnosti provedenih angažmana.

Obveza predaje nefinancijskih izvješća koja obuhvaćaju ekološke i socijalne aspekte poslovanja prema Direktivi 2014/95/EU na snazi je od siječnja 2017. godine te se može očekivati da će se te objave moći pronaći na internetskim stranicama banaka 2018. godine, kad se trebaju objaviti prvi nefinancijski izvještaji.

Stoga je za potrebe ovog rada analiziran sadržaj internetskih stranica, godišnjih financijskih izvještaja i tamo gdje je bilo primjenjivo društvenih izvješća.

Tablica 10: Prikaz prakse za područje: Izvješćivanje o praksi DOP-a

BANKA	PUTEM INTERNETSKIH STRANICA	KAO DIO GODIŠNJEG IZVJEŠĆA	KAO SAMOSTALNO IZVJEŠĆE
ZAGREBAČKA BANKA	•	•	•
PRIVREDNA BANKA	•	•	•
ERSTE BANKA	•	•	
RAIFFEISEN BANK	•		
SPLITSKA BANKA	•	•	
ADDIKO BANKA	•		
HPB	•	•	•
OTP BANKA	•		•
SBERBANK	•		
PODRAVSKA BANKA			
ISTARSKA BANKA			
ŠTEDBANKA			
JADRANSKA BANKA	•		
PRIMORSKA BANKA			
KREDITNA BANKA ZAGREB			

SAMOBORSKA BANKA			
KENTBANK			
PARTNER BANKA			
BANKA KOVANICA			
KARLOVAČKA BANKA			
CROATIA BANKA	•		
SLATINSKA BANKA			
VENETO BANKA			
J&T BANKA			
IMEX BANKA			

Izvor: vlastita izrada

Četiri banke (16%) objavljuje praksu DOP-a na svojim internetskim stranicama, izvještavaju u sklopu godišnjih izvješća i objavljuju opsežna samostalna izvješća. Uz izuzeće Erste banke, to su banke koje provode praksu po svim promatranim područjima DOP-a: Zagrebačka banka, Privredna banka, HPB i OTP banka. Izvještavanje navedenih

banaka je izuzetno transparentno, imaju najdetaljnije socijalno izvješće, popis i opis aktivnosti po svim promatranim kategorijama, kao i informacije o raspodjeli pripadajućih novčanih iznosa.

Ostale banke za koje se, obzirom na opseg i sadržaj aktivnosti u svim promatranim područjima može reći da uključuju neke od oblika internih i/ili eksternih elemenata DOP-a u svoje poslovanje, izvještavaju o svojim aktivnostima na svojim internetskim stranicama, kreirajući posebnu kategoriju (podstranicu) posvećenu društveno odgovornom djelovanju. Takvo je izvještavanje neformalno i neformatirano, ne garantira objektivnost, ravnotežu i cjelovitost izvještavanja. Također, neke banke zadržavaju diskrecijsko pravo objave i iskazuju samo svoje stavove i nastojanja u tom području, bez popisa konkretnih aktivnosti.

Banke koje izvještavaju o praksi DOP-a na svojim internetskim stranicama u najvećoj mjeri objavljuju podatke o poduzetim aktivnostima iz područja uključenosti u zajednicu, odnosno djelovanja u smjeru humanitarnih i filantropskih aktivnosti što ukazuje na percepciju društveno odgovornog poslovanja kao prilike za poboljšanje reputacije i odnosa s javnosti. Izvještavanje je opisno i rijetko uključuje konkretne procjene financijskog angažmana banaka.

Analiza sadržaja internetskih stranica banaka i usporedna analiza dobavljenih podataka o nefinancijskom izvješćivanju ukazuje na zaključak da postoji izrazita međuovisnost u financijskim postignućima banaka, njihovoj društvenoj angažiranosti i javnoj objavi informacija o tome. Profitabilnije banke objavljuju značajno više informacija o svojoj društvenoj angažiranosti, a razlog za to mogao bi biti stjecanje komparativne prednosti kod klijenata i skretanje pozornosti društva sa pretjeranog zarađivanja ako je ono zabilježeno.

Obzirom na vlasničku strukturu, od četiri banke koje detaljno izvještavaju o praksi DOP-a, tri su u pretežito stranom vlasništvu s područja EU (Zagrebačka banka, Privredna banka, OTP banka), a jedna je banka u hrvatskom vlasništvu (HPB).

5. ZAKLJUČAK

Banke imaju ključnu ulogu u gospodarstvu i stoga je veoma važno pratiti njihovu angažiranost u pitanjima šireg društvenog značaja. Nastojeći se istaknuti na tržištu, banke u Hrvatskoj svoju konkurentsku prednost traže i izvan svoje primarne djelatnosti što rezultira sve većim usmjeravanjem poslovanja u društveno odgovorne aktivnosti.

Analiza sadržaja objava o aktivnostima DOP-a na internetskim stranicama banaka u Hrvatskoj prikazala je praksu DOP-a u hrvatskom bankarskom sektoru. U istraživanje su uključene sve banke u Hrvatskoj koje u tekućoj 2017. godini imaju dozvolu za rad Hrvatske narodne banke. Analizirane su objave o područjima DOP-a odabrana za ovo istraživanje.

Područja: Aktivnosti i projekti vezani uz uključenost u lokalnu i/ili širu zajednicu, Odnos prema zaposlenicima i Briga i svijest o okolišu izabrana su iz razloga što društvo u velikoj mjeri percipira DOP upravo kroz takve vrste djelovanja.

Područja Uređenje poslovanja poslovnim kodeksom i Izvještavanje o aktivnostima DOP-a izabrana su zbog izuzetne važnosti tih segmenata DOP-a .

Uređenje poslovanja poslovnim kodeksom nužno je za postizanje visokih standarda rada i djelovanja, osiguravanje okvira za profesionalno ponašanje i općenito predstavlja iskaz korporativne kulture i temeljnih korporativnih vrijednosti. Prihvaćanje Kodeksa predstavlja prihvaćanje društveno odgovornog poslovanja koje se odnosi na ekonomske, socijalne i ekološke aspekte poslovanja koji nadmašuju zakonske obveze i temelje se na dobrovoljnoj inicijativi poslovnog subjekta.

Područje Izvještavanje o aktivnostima DOP-a važno je jer osigurava mjerenje odnosno vrednovanje vlastitog društvenog utjecaja , komunikaciju i dijalog s dionicima, pružanje relevantnih informacija, itd. Proaktivno i otvoreno izvještavanje o praksi DOP-a stvara pozitivno ozračje u kojem se banke percipiraju u boljem svijetlu. Transparentnost jača povjerenje između banke, klijenata, zaposlenika i lokalne zajednice a time i kredibilitet banke.

Uređenje poslovanja poslovnim kodeksom : Većina banaka (88%) u bankarskom sektoru RH usvojila je neki od oblika poslovnog kodeksa. Najveći broj banaka (80%) učinilo je to putem članstva u Hrvatskoj udruzi banaka; banke čije dionice kotiraju na Zagrebačkoj burzi (40% od svih banaka u RH) usvojilo je Kodeks korporativnog upravljanja i dostavlja obvezna godišnja izvješća o primjeni kodeksa. Jedna banka u svom poslovanju primjenjuje korporativni kodeks na nivou cijele internacionalne Grupe. Sedam banaka izradilo je, usvojilo i primjenjuje vlastite kodekse, a šest od njih paralelno su potpisnice i Kodeksa HUB-a. Banke koje nemaju nikakav oblik poslovnog kodeksa jesu male banke po kriteriju bruto dobiti i aktive.

Aktivnosti i projekti vezani uz uključenost u lokalnu i/ili širu zajednicu : Sve banke u RH koje su uključile koncept DOP-a u svoje poslovanje i imaju svijest o potrebi kontinuirane potpore zajednici u kojoj posluju, aktivno provode praksu sponzorstva, donacija i ostalih sličnih aktivnosti kojima otvaraju nove mogućnosti za razvoj društva i poboljšanje kvalitete života.

Odnos prema zaposlenicima : Prelazeći okvire regulirane radnim zakonodavstvom RH , devet vodećih banaka (36%) osigurava svojim zaposlenicima dodatne povlastice provodeći u praksi aktivnosti DOP-a vezane uz brigu o zaposlenicima.

Briga i svijest o okolišu : Uz ponudu zelenih kredita, samo pet banaka (20%) provode praksu DOP-a procjenjujući vlastiti utjecaj na okoliš, te različitim aktivnostima nastoje smanjiti potrošnju energije i podići svijest svojih zaposlenika i društvene okoline o važnosti brige za okoliš. Može se zaključiti da su banke u Hrvatskoj još uvijek nedovoljno angažirane u segmentu okoliša , usvajanja kvalitetnih poslovnih procesa i ekološki održivog poslovanja.

Izveštavanje o aktivnostima DOP-a: Zagrebačka banka, Privredna banka, HBP i OTP banka (16% od svih banaka) objavljuju praksu DOP-a na svojim internetskim stranicama, izvještavaju u sklopu godišnjih izvješća i objavljuju opsežna samostalna izvješća. Izvještavanje tih banaka je izuzetno transparentno, imaju najdetaljnije socijalno izvješće, popis i opis aktivnosti po svim promatranim kategorijama, kao i informacije o raspodjeli pripadajućih novčanih iznosa.

Ostale banke izvještavaju o aktivnostima na svojim internetskim stranicama, kreirajući posebnu kategoriju (podstranicu) posvećenu društveno odgovornom djelovanju. Takvo je izvještavanje neformalno i neformatirano, ne garantira objektivnost, ravnotežu i cjelovitost izvještavanja. Također, neke banke zadržavaju diskrecijsko pravo objave i iskazuju samo svoje stavove i nastojanja u tom području, bez popisa konkretnih aktivnosti. Banke koje izvještavaju o praksi DOP-a na svojim internetskim stranicama u najvećoj mjeri objavljuju podatke o poduzetim aktivnostima iz područja uključenosti u zajednicu, odnosno djelovanja u smjeru humanitarnih i filantropskih aktivnosti što ukazuje na percepciju društveno odgovornog poslovanja kao prilike za poboljšanje reputacije i odnosa s javnosti. Izvještavanje je opisno i rijetko uključuje konkretne procjene financijskog angažmana banaka.

Analiza sadržaja internetskih stranica banaka i usporedna analiza tako dobavljenih podataka ukazuje na zaključak da postoji izrazita međuovisnost u financijskim postignućima banaka, njihovoj društvenoj angažiranosti i javnoj objavi informacija o tome. Profitabilnije banke objavljuju značajno više informacija o svojoj društvenoj angažiranosti, a razlog za to mogao bi biti stjecanje komparativne prednosti kod klijenata i skretanje pozornosti društva sa pretjeranog zarađivanja kada je to vidljivo.

Analiza je pokazala da tri banke (12% od svih banaka) nisu u svoje poslovanje uključile nikakve aktivnosti DOP-a, dok pet banaka (20% od svih banaka) provode praksu po svim promatranim područjima DOP-a, te se može zaključiti da kontinuirano i kvalitetno provode aktivnosti i strategiju poslovanja u društveno odgovornom segmentu i da pružaju dodanu vrijednost zajednici u kojoj posluju. To su: Zagrebačka banka, Privredna banka, Erste banka, Hrvatska poštanska banka i OTP banka. Ostale banke, njih sedamnaest, uključile su neki od segmenata DOP-a u svoje poslovanje, ali svakako bi trebale podići kvalitetu i opseg izvještavanja, kao i usvojiti svijest o tome da DOP nisu samo filantropske aktivnosti i narativan opis stavova i nastojanja.

Na kraju, treba se osvrnuti i na problem koji nije predmet istraživanja ovog rada, ali se pri analizi pokazao kao pojava koju bi trebalo istražiti. Postavlja se pitanje jesu li baš sve uključene aktivnosti i projekti o kojima banke izvještavaju kao o praksi DOP-a, obzirom na definiciju DOP-a kao „društveno pozitivna aktivnost tvrtke koja **nije obvezujuća zakonom** ili nekom drugom vanjskom silom...“, u punoj mjeri aktivnosti DOP-a ??

Da bi se dobio odgovor na to pitanje trebalo bi odredbe Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o energetskej učinkovitosti, Zakona o radu i ostalih primjenjivih zakona usporediti sa objavljenim aktivnostima kako bi se utvrdilo radi li se i u kojoj mjeri o prelaženju okvira reguliranih zakonodavstvom i dragovoljnosti, što predstavlja glavnu karakteristiku DOP-a.

6. POPIS LITERATURE

KNJIGE, ČASOPISI

1. Barbić, J. et al. (2008) Korporativno upravljanje. Zagreb: HUM-CROMA.
2. Bebek, B. i Kolumbić A. (2005) Poslovna etika. Zagreb: Sinergija.
3. Društveno odgovorno poslovanje za sve : priručnik o nefinancijskom izvješćivanju organizacije poslodavaca / D. Majetić, ur. (2016) 2. dop. izd. Zagreb: HUP.
4. Kotler, P., Lee, N. (2009.) Društveno odgovorno poslovanje. Zagreb: MEP.
5. Krkač K., Volarević H., Jerković H. (2012) Poslovna etika banaka. Obnovljeni život, 68 (1).
6. Kundid A. (2012). Društveno odgovorno poslovanje banaka u Republici Hrvatskoj. Ekonomska misao i praksa, XXI, (2).

IZVORI S INTERNETA:

1. Addiko Bank. URL: <https://www.addiko.hr/>. [pristupljeno 04. travnja 2017.]
2. Banka kovanica. URL: <https://www.kovanica.hr/>. [pristupljeno 28. svibnja 2017.]
3. Croatia banka. URL: <https://www.croatiabanka.hr/hr/naslovnica/> [pristupljeno 09. travnja 2017.]
4. Činim dobro. URL: <http://www.cinimdobro.hr/index.aspx> pristupljeno 27. travnja 2017.]
5. Etički kodeks Croatia banke d.d. URL: <https://www.croatiabanka.hr/media/8222/Eticki-kodeks.pdf>. [pristupljeno 07. srpnja 2017.]
6. Etički kodeks RBI Grupe. URL: <https://www.rba.hr/documents/20182/21851/Eti%C4%8Dki+kodeks+RZB+Grupe.pdf> [pristupljeno 16. lipnja 2017.]
7. European Commission. URL: http://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en [pristupljeno 22. travnja 2017.]
8. European Business Awards. URL: <http://www.businessawardseurope.com/> [pristupljeno 27. svibnja 2017.]

9. GRI. URL: <https://www.globalreporting.org/Pages/resource-library.aspx?resSearchMode=resSearchModeText&resSearchText=G4&resLangText=Croatian>. [pristupljeno 02. lipnja 2017.]
10. HNB. Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija. Tablica SP6Bonitetni podaci o poslovanju kreditnih institucija. URL: <https://www.hnb.hr/statistika/statisticki-podaci/kreditne-institucije/pokazatelji-poslovanja-kreditnih-institucija>. [pristupljeno 12. lipnja 2017.]
11. HPB. URL: <https://www.hpb.hr/>. [pristupljeno 10. lipnja 2017.]
12. HPB. Antikorupcijski program. URL: <https://www.hpb.hr/odnosi-s-investitorima/antikorupcijski-program>. [pristupljeno 10. lipnja 2017.]
13. HPB. Godišnji izvještaj 2016. URL: https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58f73252337104255b268177/files/HPB_Godi_nje_i_zvje_e_2016_-_BANKA.pdf. [pristupljeno 10. lipnja 2017.]
14. HPB. Izvještaj o napretku 2016. URL: https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58fdf946337104255b51dcd8/files/HPB_Izvje_taj_o_napretku_za_2016.pdf. [pristupljeno 10. lipnja 2017.]
15. HPB. Godišnji upitnik Kodeksa korporativnog upravljanja. URL: https://www.hpb.hr/data/sites/562faac26ad406fa51000012/content_entry565869a933710499cb00010d/58ef7357337104255b002adb/files/HPB_d.d._Godi_nji_upitnik_Kodeksa_korporativnog_upravljanja_za_2016.pdf. [pristupljeno 10. lipnja 2017.]
16. HZN. URL: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=54>. [pristupljeno 22. lipnja 2017.]
17. HUB. URL: http://www.hub.hr/sites/default/files/hub_brosura_2015.pdf. [pristupljeno 21. srpnja 2017.]
18. IBLF Global. URL: www.iblfglobal.org. [pristupljeno 26. svibnja 2017.]
19. Imex banka. URL: <https://www.imexbanka.hr/>. [pristupljeno 26. lipnja 2017.]
20. ISO. URL: <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>. [pristupljeno 27. svibnja 2017.]

21. Istarska kreditna banka Umag d.d. URL: URL:
<http://www.ikb.hr/Default.aspx>. [pristupljeno 08. srpnja 2017.]
22. Jadranska banka. URL: <http://www.jadranska-banka.hr/>. [pristupljeno 09. svibnja 2017.]
23. J&T banka. URL: <http://www.jtbanka.hr/>. [pristupljeno 19. lipnja 2017.]
24. Karlovačka banka. URL: <http://www.kaba.hr/>. [pristupljeno 28. svibnja 2017.]
25. KBZ d.d. Godišnje izvješće. URL:
<https://www.kbz.hr/Dokumenti/Izvjescja/2015/KBZ%20d.d.%20Godi%C5%A1nje%20izvje%C5%A1%C4%87e%2031.12.%202015.pdf>. [pristupljeno 08. srpnja 2017.]
26. Kentbank. URL: <http://www.kentbank.hr/>. [pristupljeno 28. svibnja 2017.]
27. Kreditna banka Zagreb. URL: <http://www.kbz.hr/>. [pristupljeno 19. svibnja 2017.]
28. OECD. URL: <http://www.oecd.org/corporate/mne/> [pristupljeno 27. svibnja 2017.]
29. OTP banka. URL: <https://www.otpbanka.hr/>. [pristupljeno 09. srpnja 2017.]
30. OTP banka. Etički kodeks. URL:
https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/doc/eticki_kodeks.pdf.
[pristupljeno 09. srpnja 2017.]
31. OTP banka. Izvještaj o održivosti. URL:
https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/dokumenti/godisnja-izvjescja/otp_dop_2016-hr_final.pdf. [pristupljeno 09. srpnja 2017.]
32. OTP banka. Izvještaj o sprječavanju pranja novca. URL:
https://www.otpbanka.hr/sites/default/files/doc/izjava_o_sprjecavanju_pranja_novca.pdf. pristupljeno 09. srpnja 2017.]
33. Partner banka. URL: <http://www.paba.hr/>. [pristupljeno 19. svibnja 2017.]
34. Pavić Rogošić L. (2010). Održivi razvoj. Dostupno na:
http://odraz.hr/media/21831/odrzivi_razvoj.pdf [pristupljeno 22. svibnja 2017.]
35. PBZ. Etički kodeks. URL:
https://www.pbz.hr/sites/default/files/doc/korporativni/eticki_kodeks_pbz.pdf
[pristupljeno 07. srpnja 2017.]
36. Podravska banka. URL: <https://www.poba.hr/>. [pristupljeno 19. lipnja 2017.]

37. Poslovni dnevnik. URL: <http://www.poslovni.hr/after5/u-hrvatskoj-poslovna-etika-je-prihvatljiv-luksuz-76453>. [pristupljeno 27. lipnja 2017.]
38. Primorska banka. URL: <https://www.primorska.hr/>. [pristupljeno 09. svibnja 2017.]
39. Privredna banka Zagreb. URL: <https://www.pbz.hr/>. [pristupljeno 26. travnja 2017.]
40. Raiffeisen bank. URL: <https://www.rba.hr/>. [pristupljeno 11. srpnja 2017.]
41. Samoborska banka. URL: <http://www.sabank.hr/>. [pristupljeno 19. svibnja 2017.]
42. Sberbank. URL: <https://www.sberbank.hr/gradjani/>. [pristupljeno 19. srpnja 2017.]
43. Slatinska banka. URL: <https://www.slatinska-banka.hr/>. [pristupljeno 28. svibnja 2017.]
44. Splitska banka. URL: <https://www.splitskabanka.hr/>. [pristupljeno 21. lipnja 2017.]
45. Splitska banka. Kodeks ponašanja. URL: <http://www.splitskabanka.hr/Portals/8/Kodeks%20pona%C5%A1anja.pdf>. [pristupljeno 21. lipnja 2017.]
46. Štedbanka. URL: <http://www.stedbanka.hr/>. [pristupljeno 09. lipnja 2017.]
47. Štedbanka d.d. Kodeks korporativnog upravljanja. URL: <http://www.stedbanka.hr/repository/datoteke/Kodeks-korporativnog-upravljanja.pdf> [pristupljeno 08. srpnja 2017.]
48. UniCredit. Globalna politika: Kodeks profesionalnog postupanja. URL: <https://www.zaba.hr/home/med/dok/2128/kodeks-profesionalnog-postupanja.pdf>. pristupljeno 27. lipnja 2017.]
49. UniCredit Group. 2016 Integrated Report. URL: <https://www.unicreditgroup.eu/.../unicreditgroup...reports/2016/2016-Integrated-Report> pristupljeno 27. lipnja 2017.]
50. United Nations Global Compact. URL: <https://www.unglobalcompact.org/>. [pristupljeno 27. svibnja 2017.]
51. Veneto banka. URL: <http://www.venetobanka.hr/Default.aspx>. [pristupljeno 19. svibnja 2017.]
52. WBCSD. URL: www.wbcd.org. [pristupljeno 26. svibnja 2017.]
53. ZABA. URL: <http://www.zaba.hr/home/> [pristupljeno 27. srpnja 2017.]

54. Zagrebačka burza. Istarska kreditna banka Umag d.d. - Godišnji upitnik kodeksa korporativnog upravljanja za 2016. URL: <http://zse.hr/default.aspx?id=76475> [pristupljeno 09. srpnja 2017.]
55. Zagrebačka burza. Kodeks korporativnog upravljanja Erste & Steiermärkische Bank d.d.: kodeks korporativnog upravljanja. URL: <http://zse.hr/default.aspx?id=19363>. [pristupljeno 04. travnja 2017.]
56. Zagrebačka burza. Kodeks korporativnog upravljanja Jadranska banka d.d. URL: http://www.jadranska-banka.hr/dokumenti/pdf/hrv/kodeks/2014/Godisnji_upitnik_kodeksa_korporativnog_upravljanja_za_2014.pdf [pristupljeno 12. srpnja 2017.]
57. Zagrebačka burza. Kodeks korporativnog upravljanja Podravska banka d.d. URL: http://zse.hr/userdocsimages/god_upit/PDBA_god_upit_2016_HR.pdf. [pristupljeno 08. srpnja 2017.]
58. Zagrebačka burza. Slatinska banka d.d. - Godišnji upitnik kodeksa korporativnog upravljanja za 2016. URL: <http://zse.hr/default.aspx?id=76100>. [pristupljeno 21. lipnja 2017.]
59. Zakon.hr. URL: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> . Zakon o računovodstvu. NN 78/15 do 120/16. [pristupljeno 12. lipnja 2017.]

7. POPIS GRAFIKONA, SLIKA I TABLICA

Grafikon 1: Operativna dobit hrvatskih banaka u zadnjih deset godina (str.17)

Slika 1 : Proces izrade Izvještaja o održivosti (str. 15)

Slika 2: Kategorije i aspekti smjernica za izradu Izvještaja (str. 16)

Slika 3: Specijalna edicija kreditne kartice Kartica sa srcem (str 24)

Slika 4: Dodjela nagrada najboljim start up tvrtkama (str. 32)

Slika 5: Strateški pristup održivosti (str. 43)

Tablica 1: Popis banaka obuhvaćenih istraživanjem (str. 18)

Tablica 2: Motiviranje zaposlenika putem nagrađivanja (str. 45)

Tablica 3: Ulaganja Banke u zaštitu okoliša (str. 46)

Tablica 4: Strateški pristup DOP-u (str. 48)

Tablica 5: Prikaz prakse DOP-a u bankarskom sektoru RH (str. 72)

Tablica 6: Prikaz prakse za područje: Uređenost poslovanja poslovnim kodeksom (str. 79)

Tablica 7: Prikaz prakse za područje: Uključenost u zajednicu (sponzorstva, donacije, stipendiranja) (str. 83)

Tablica 8: Prikaz prakse za područje: Odnos prema zaposlenicima (str. 86)

Tablica 9: Prikaz prakse za područje: Briga o okolišu (str.87)

Tablica 10: Prikaz prakse za područje: Izvješćivanje o praksi DOP-a (str. 92)